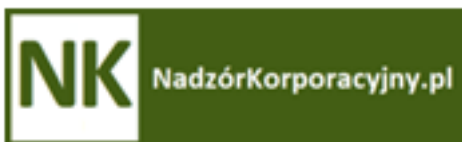

Sprawozdanie z działalności jednostki

podstawy prawne sporządzania
wstęp do analizy

e-book

Opracowanie: Piotr Rybicki
(publikacja zastrzeżona prawem autorskim)

Egzemplarz bezpłatny, nie do sprzedaży.

Stan prawny: 17.04.2018

Spis treści

1. PODSTAWOWE INFORMACJE

- 1.1. Kto musi sporządzać sprawozdanie z działalności jednostki
- 1.2. Sprawozdanie z działalności jednostki – elementem sprawozdania finansowego
- 1.3. Zakres sprawozdania z działalności jednostki
- 1.4. Podstawy prawne sporządzania sprawozdania z działalności jednostki

2. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI SPÓŁKI DZIAŁAJĄCEJ W OPARCIU O ZAPISY USTAWY O RACHUNKOWOŚCI

- 2.1. Sprawozdanie jednostkowe
- 2.2. Sprawozdanie skonsolidowane

3. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI (EMITENTA) SPÓŁKI GIEŁDOWEJ NOTOWANEJ NA RYNKU NEWCONNECT

- 3.1. Sprawozdanie jednostkowe (roczne)
- 3.2. Sprawozdanie skonsolidowane (roczne)

4. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI (EMITENTA) SPÓŁKI GIEŁDOWEJ NOTOWANEJ NA RYNKU GŁÓWNYM

- 4.1. Sprawozdanie jednostkowe – roczne
- 4.2. Sprawozdanie skonsolidowane – roczne
- 4.3. Sprawozdanie jednostkowe – półroczne
- 4.4. Sprawozdanie skonsolidowane – półroczne

5. KRAJOWY STANDARD RACHUNKOWOŚCI NR 9 "SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI"

6. RAPORTOWANIE NIEFINANSOWE

- 6.1. Zakres
- 6.2. Raportowanie rozszerzonych informacji niefinansowych oraz o polityce różnorodności – wytyczne Ministerstwa Finansów

Piotr Rybicki - przede wszystkim dyrektor finansowy, ale także...

- biegły rewident nr 11242
- ekspert corporate governance
- inicjator "Konferencji Rada Nadzorcza" i w wyróżnienia "Człowiek Corporate Governance"
- wiceprezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach
- członek Kapituły Konkursu "Dyrektor Finansowy Roku"
- członek Kapituły Konkursu "The Best Annual Report"
- wykładowca na kursach dla kandydatów na członków rad nadzorczych

Panelista na największych wydarzeniach gospodarczych w Polsce:

- Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw

- Konferencja Rada Nadzorcza
- Konferencja WallStreet
- Konferencja Dyrektor Finansowy Roku
- Nowoczesne Rady Nadzorcze
- Doroczna Konferencja Audytingu

Od 2001 roku prowadzi szkolenia z następujących obszarów: inwentaryzacja w jednostkach budżetowych, inwentaryzacja w podmiotach gospodarczych, czytanie sprawozdań finansowych, w tym sprawozdań spółek giełdowych; finanse dla niefinansistów; a także szkolenia dla rad nadzorczych.

Zapraszamy na stronę www.nadzorkorporacyjny.pl

1. PODSTAWOWE INFORMACJE

1.1. Kto musi sporządzać sprawozdanie z działalności jednostki

Katalog podmiotów zobligowanych do sporządzania sprawozdania z działalności jednostki został określony w przepisach ustawy o rachunkowości, co znaczy, że sprawozdanie z działalności jednostki sporządzają firmy, które są zobligowane do stosowania przepisów ustawy

o rachunkowości (czyli stosujące tzw. **pełną księgowość**)¹.

Zgodnie z art. 49, ust. 1 ustawy o rachunkowości obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności jednostki dotyczy:

- spółek kapitałowych (tj. **spółek z ograniczoną odpowiedzialności i spółek akcyjnych**),
- **spółek komandytowo-akcyjnych**,
- spółek jawnych i komandytowych, których wszystkimi współnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe,
- towarzystw ubezpieczeń wzajemnych,
- towarzystw reasekuracji wzajemnej,
- spółdzielni,
- przedsiębiorstw państwowych.

Art. 49, ust. 1 ustawy o rachunkowości

W przypadku spółek kapitałowych, spółek komandytowo-akcyjnych, towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej, spółdzielni, przedsiębiorstw państwowych, a także tych spółek jawnych i komandytowych, których wszystkimi współnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, oraz w przypadku specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, funduszy inwestycyjnych zamkniętych oraz alternatywnych spółek inwestycyjnych, kierownik jednostki sporządza, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, sprawozdanie z działalności jednostki

Sprawozdania z działalności jednostki **mogą nie sporządzać jednostki mikro² i jednostki małe³.**

¹ Katalog podmiotów zobligowanych do stosowania zapisów ustawy o rachunkowości został określony w art. 2 ustawy

² Art. 3, ust. 1a. Jednostkami mikro w rozumieniu ustawy są:

1) spółki (...) - jeżeli jednostki te w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność w roku obrotowym, w którym rozpoczęły działalność, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

- a) 1.500.000 zł - w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
- b) 3.000.000 zł - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
- c) 10 osób - w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty (...)/**szczegółowe wytyczne uznawania za jednostki mikro określono w pkt 1a oraz 1b/**

³ Art. 3, ust. 1c. Jednostkami małymi w rozumieniu ustawy są:

1) spółki (...) - jeżeli jednostki te w roku obrotowym, w którym rozpoczęły działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

- a) 17.000.000 zł - w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
 - b) 34.000.000 zł - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
 - c) 50 osób - w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty,
- 2) osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, które stosują zasady rachunkowości na podstawie art. 2 ust. 2 (...)/**szczegółowe wytyczne uznawania za jednostki małej określono w pkt 1c oraz 1d/**

Art. 49, ust. 4 ustawy o rachunkowości

4. Jednostka mikro, o której mowa w art. 3 ust. 1a pkt 1 i ust. 1b, która ma obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności jednostki zgodnie z ust. 1, może nie sporządzać tego sprawozdania, pod warunkiem że w informacji dodatkowej, a w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 3, jako informacje uzupełniające do bilansu, przedstawi informacje dotyczące nabycia udziałów (akcji) własnych określone w załączniku nr 4 do ustawy.

Art. 49, ust. 5 ustawy o rachunkowości

5. Jednostka mała, która ma obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności zgodnie z ust. 1, może nie sporządzać tego sprawozdania, pod warunkiem że w informacji dodatkowej przedstawi informacje dotyczące nabycia udziałów własnych, o których mowa w ust. 2 pkt 5.

Art. 49, ust. 6 ustawy o rachunkowości

6. Jednostka mała i jednostka mikro mogą nie wykazywać w sprawozdaniu z działalności wskaźników oraz informacji, o których mowa w ust. 3 pkt 2⁴.

1.2. Sprawozdanie z działalności jednostki – elementem sprawozdania finansowego

Zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości **sprawozdanie z działalności jednostki dołącza się** do rocznego sprawozdania finansowego.

Art. 45, ust. 4 ustawy o rachunkowości

4. Do rocznego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności jednostki, jeżeli obowiązek jego sporządzania wynika z ustawy lub odrębnych przepisów.

Dodatkowo – podmioty notowane na rynku głównym GPW – sporządzają również sprawozdanie z działalności jednostki łącznie ze sprawozdaniem półrocznym.

1.3. Zakres sprawozdania z działalności jednostki

Zakres sprawozdania z działalności jednostki zależy od otoczenia w jakim spółka działa.

Podział ten jest następujący:

1. Spółki działające w oparciu tylko o przepisy ustawy o rachunkowości⁵
2. Spółki giełdowe notowane na rynku NewConnect⁶
3. Spółki giełdowe notowane na rynku podstawowym⁷

Dodatkowo niezależnie od powyższych niektóre jednostki są zobligowane do sporządzenie dodatkowo w sprawozdaniu z działalności - jako wyodrębnioną część - oświadczenie na temat informacji niefinansowych⁸.

⁴ tj. kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki oraz informacje dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 395 ze zmianami

⁶ W przepisach dla rynku NewConnect używane jest określenie „sprawozdanie z działalności emitenta”

⁷ W przepisach dla rynku głównego używane jest określenie „sprawozdanie z działalności emitenta”

⁸ (art. 498b, ust. 1 ustawy o rachunkowości) Jednostka będąca spółką kapitałową, spółką komandytowo-akcyjną lub taką spółką jawną lub komandytową, której wszyscy członkami wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, pod warunkiem że w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok przekracza następujące wielkości:

1) 500 osób - w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty oraz

2) 85.000.000 zł - w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego lub 170.000.000 zł - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy

1.4. Podstawy prawne sporządzania sprawozdania z działalności jednostki

1. W przypadku spółek działających w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości: **/1/** ustawa o rachunkowości (art. 49, ust. 2 i 3 – dla sprawozdań jednostkowych oraz art. 49, ust. 2 i 3 oraz art. 55, ust. 2, zdanie drugie - dla sprawozdań skonsolidowanych), **/2/** Krajowy Standard Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności” – przepis nieobowiązkowy.
 2. W przypadku spółek notowanych na rynku NewConnect: **/1/** Regulamin Alternatywnego Systemu Obrotu – załącznik nr 3 do Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu „Informacje bieżące i okresowe przekazywane w alternatywnym systemie obrotu na rynku NewConnect”), ale również: **/2/** ustawa o rachunkowości (art. 49, ust. 2 i 3 – dla sprawozdań jednostkowych oraz art. 49, ust. 2 i 3 oraz art. 55, ust. 2, zdanie drugie - dla sprawozdań skonsolidowanych) oraz **/3/** Krajowy Standard Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności” – przepis nieobowiązkowy.
 3. W przypadku spółek notowanych na rynku głównym: **/1/** zapisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133), w tym również **/2/** ustawa o rachunkowości (art. 49, ust. 2 i 3 – dla sprawozdań jednostkowych oraz art. 49, ust. 2 i 3 oraz art. 55, ust. 2, zdanie drugie - dla sprawozdań skonsolidowanych), oraz **/3/** Krajowy Standard Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności” – przepis nieobowiązkowy⁹
-

⁹ Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSR/MSSF) nie osobnego specjalnego „Sprawozdania z działalności jednostki / emitenta”. Wszystkie istotne informacje muszą być ujawnione w notach objaśniających do sprawozdania finansowego.

2. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI SPÓŁKI DZIAŁAJĄCEJ W OPARCIU O ZAPISY USTAWY O RACHUNKOWOŚCI

Podstawowym aktem prawnym regulującym zagadnienia sprawozdania z działalności jednostek jest ustawa o rachunkowości (obligatoryjny), a także Krajowy Standard Rachunkowości nr 2 „Sprawozdanie z działalności” (nieobligatoryjny).

2.1. Sprawozdanie jednostkowe

Zakres sprawozdania z działalności jednostki (art. 49, ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości).

Art. 49, ust. 2, 3 i 3a ustawy o rachunkowości

2. Sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej, w tym ocenę uzyskiwanych efektów oraz wskazanie czynników ryzyka i opis zagrożeń, a w szczególności informacje o:

1) zdarzeniach istotnie wpływających na działalność jednostki, jakie nastąpiły w roku obrotowym, a także po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego;

2) przewidywanym rozwoju jednostki;

3) ważniejszych osiągnięciach w dziedzinie badań i rozwoju;

4) aktualnej i przewidywanej sytuacji finansowej;

5) udziałach własnych, w tym:

a) przyczynie nabycia udziałów własnych dokonanego w roku obrotowym,

b) liczbie i wartości nominalnej nabytych oraz zbytych w roku obrotowym udziałów, a w przypadku braku wartości nominalnej - ich wartości księgowej, jak też części kapitału podstawowego, którą te udziały reprezentują,

c) w przypadku nabycia lub zbycia odpłatnego - równowartości tych udziałów,

d) liczbie i wartości nominalnej wszystkich udziałów nabytych i zatrzymanych, a w razie braku wartości nominalnej - wartości księgowej, jak również części kapitału podstawowego, którą te udziały reprezentują;

6) posiadanych przez jednostkę oddziałach (zakładach);

7) instrumentach finansowych w zakresie:

a) ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest jednostka,

b) przyjętych przez jednostkę celach i metodach zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń;

8) (uchylony)

3. Sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować również - o ile jest to istotne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki - co najmniej:

1) kluczowe finansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki;

2) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki oraz informacje dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego.

3a. W przypadku gdy istnieje powiązanie pomiędzy wartościami wykazanymi w rocznym sprawozdaniu finansowym a informacjami zawartymi w sprawozdaniu z działalności jednostki, sprawozdanie z działalności jednostki powinno zawierać odniesienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym, a także dodatkowe wyjaśnienia dotyczące tych kwot.

Pomocnym przy sporządzaniu sprawozdania z działalności jednostki może być również (nieobowiązkowy) **Krajowy Standard Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności”**. Treść KSR zamieszczono w rozdziale 5 niniejszego e-booka.

2.2. Sprawozdanie skonsolidowane

Zakres skonsolidowanego sprawozdania z działalności jednostki (art. 49, ust. 2 i 3 oraz 55, ust. 2, zdanie 2 ustawy o rachunkowości).

Art. 49, ust. 2 i 3 – zobacz rozdział 2.1

Art. 55, ust. 2 zdanie drugie

Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, sporządzone odpowiednio według wymogów, o których mowa w art. 49 ust. 2-3a, z tym że w przypadku informacji określonych w art. 49 ust. 2 pkt 5 należy podać informacje o udziałach własnych posiadanych przez jednostkę dominującą, jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej oraz osoby działające w ich imieniu. Sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej można sporządzić łącznie ze sprawozdaniem z działalności jednostki dominującej jako jedno sprawozdanie.

3. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI (EMITENTA) SPÓŁKI GIEŁDOWEJ NOTOWANEJ NA RYNKU NEWCONNECT

3.1. Sprawozdanie jednostkowe (roczne)

Zakres sprawozdania z działalności jednostki (emitenta) spółki giełdowej notowanej na rynku NewConnect (pkt. 6.1 Alternatywnego Systemu Obrotu¹⁰ - **Załącznik Nr 3 do Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu** „Informacje bieżące i okresowe przekazywane w alternatywnym systemie obrotu na rynku NewConnect”).

pkt 6.1. załącznika Nr 3 do Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu

Raport roczny zawiera co najmniej¹¹:

(...)

4) sprawozdanie zarządu lub osoby zarządzającej emitenta na temat działalności emitenta w okresie objętym raportem rocznym oraz zasad sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności emitenta”), obejmujące co najmniej informacje określone w obowiązujących emitenta przepisach o rachunkowości (...)

3.2. Sprawozdanie skonsolidowane (roczne)

Zakres sprawozdania z działalności jednostki (emitenta) spółki giełdowej notowanej na rynku NewConnect (pkt. 7.1. oraz 7.3 Alternatywnego Systemu Obrotu¹² - **Załącznik Nr 3 do Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu** „Informacje bieżące i okresowe przekazywane w alternatywnym systemie obrotu na rynku NewConnect”).

pkt 7.1. załącznika Nr 3 do Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu

Skonsolidowany raport roczny zawiera¹³:

(...)

4) sprawozdanie zarządu lub osoby zarządzającej emitenta na temat działalności grupy kapitałowej emitenta w okresie objętym raportem rocznym oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej emitenta”), obejmujące co najmniej informacje określone w obowiązujących emitenta przepisach o rachunkowości (...)

¹⁰ Dostępny na stronie <https://newconnect.pl/regulacje>

¹¹ Raport roczny powinien dodatkowo zawierać informacje na temat stosowania przez emitenta zasad ładu korporacyjnego

¹² Dostępny na stronie <https://newconnect.pl/regulacje>

¹³ Raport roczny powinien dodatkowo zawierać informacje na temat stosowania przez emitenta zasad ładu korporacyjnego

4. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI (EMITENTA) SPÓŁKI GIEŁDOWEJ NOTOWANEJ NA RYNKU GŁÓWNYM

Zakres sprawozdania z działalności jednostki (emitenta) spółki giełdowej notowanej na rynku głównym określa § 91, ust. 1, pkt 4 oraz § 91, ust. 5-12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim¹⁴.

4.1. Sprawozdanie jednostkowe – roczne

§ 91, ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

Raport roczny zawiera co najmniej:

(...)

4) sprawozdanie zarządu lub osoby zarządzającej na temat działalności emitenta w okresie objętym raportem rocznym oraz zasad sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego, zwane dalej "sprawozdaniem z działalności emitenta"

§ 91, ust. 5 – 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

5. W przypadku wszystkich emitentów sprawozdanie z działalności emitenta zawiera odpowiednio, z uwzględnieniem ust. 6-12:

1) informacje określone w przepisach o rachunkowości¹⁵;

2) omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych, ujawnionych w rocznym sprawozdaniu finansowym, w szczególności opis czynników i zdarzeń, w tym o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na działalność emitenta i sprawozdanie finansowe, w tym na osiągnięte przez niego zyski lub poniesione straty w roku obrotowym, a także omówienie perspektyw rozwoju działalności emitenta przynajmniej w najbliższym roku obrotowym;

3) opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń, z określeniem, w jakim stopniu emitent jest na nie narażony;

4) stanowiące wyodrębnioną część tego sprawozdania oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego, które zawiera przynajmniej następujące informacje:

a) wskazanie:

- zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent, oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny, lub

- zbioru zasad ładu korporacyjnego, na którego stosowanie emitent mógł się zdecydować dobrowolnie, oraz miejsce, gdzie tekst zbioru jest publicznie dostępny, lub

- wszelkich odpowiednich informacji dotyczących stosowanych przez emitenta praktyk w zakresie ładu korporacyjnego, wykraczających poza wymogi przewidziane prawem

¹⁴ tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 133 ze zmianami

¹⁵ tj. art. 49, ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości – dla sprawozdania jednostkowego, tj. art. 49, ust. 2 i 3 oraz 55, ust. 2, zdanie 2 ustawy o rachunkowości – dla sprawozdania skonsolidowanego

- krajowym wraz z przedstawieniem informacji o stosowanych przez niego praktykach w zakresie ładu korporacyjnego,
- b) w zakresie, w jakim emitent odstąpił od postanowień z bioru zasad ładu korporacyjnego, o którym mowa w lit. a tiret pierwsze i drugie, wskazanie tych postanowień oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia,
- c) opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych,
- d) wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu,
- e) wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień,
- f) wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu, takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych,
- g) wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta,
- h) opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji,
- i) opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki emitenta,
- j) sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa,
- k) skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów,
- l) w przypadku emitenta, który w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok przekracza co najmniej dwie z następujących trzech wielkości:
- a) 85.000.000 zł - w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
- b) 170.000.000 zł - w przypadku przychodów ze sprzedaży netto za rok obrotowy,
- c) 250 osób - w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty - opis polityki różnorodności stosowanej do organów administrujących, zarządzających i nadzorujących emitenta w odniesieniu do aspektów takich jak na przykład wiek, płeć lub wykształcenie i doświadczenie zawodowe, celów tej polityki różnorodności, sposobu jej realizacji oraz skutków w danym okresie sprawozdawczym; jeżeli emitent nie stosuje takiej polityki, zawiera w oświadczeniu wyjaśnienie takiej decyzji;
- 5) wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, z uwzględnieniem informacji w zakresie:
- a) postępowania dotyczącego zobowiązań albo wiarygodności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta, z określeniem: przedmiotu postępowania, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania, stron wszczętego postępowania oraz stanowiska emitenta,
- b) dwu lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wiarygodności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta, z określeniem

łącznej wartości postępowań odrębnie w grupie zobowiązań oraz wierzytelności wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie oraz, w odniesieniu do największych postępowań w grupie zobowiązań i grupie wierzytelności - ze wskazaniem ich przedmiotu, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania oraz stron wszczętego postępowania.

6. W przypadku emitenta prowadzącego działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową, sprawozdanie z działalności emitenta zawiera również:

1) informacje o podstawowych produktach, towarach lub usługach wraz z ich określeniem wartościowym i ilościowym oraz udziałem poszczególnych produktów, towarów i usług (jeżeli są istotne) albo ich grup w sprzedaży emitenta ogółem, a także zmianach w tym zakresie w danym roku obrotowym;

2) informacje o rynkach zbytu, z uwzględnieniem podziału na rynki krajowe i zagraniczne, oraz informacje o źródłach zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi, z określeniem uzależnienia od jednego lub więcej odbiorców i dostawców, a w przypadku gdy udział jednego odbiorcy lub dostawcy osiąga co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży ogółem - nazwy (firmy) dostawcy lub odbiorcy, jego udział w sprzedaży lub zaopatrzeniu oraz jego formalne powiązania z emitentem;

3) informacje o zawartych umowach znaczących dla działalności emitenta, w tym znanych emitentowi umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami (wspólnikami), umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji;

4) informacje o powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych emitenta z innymi podmiotami oraz określenie jego głównych inwestycji krajowych i zagranicznych (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycji kapitałowych dokonanych poza jego grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania;

5) informacje o transakcjach zawartych przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe, wraz z ich kwotami oraz informacjami określającymi charakter tych transakcji - obowiązek uznaje się za spełniony przez wskazanie miejsca zamieszczenia informacji w sprawozdaniu finansowym;

6) informacje o zaciągniętych i wypowiedzianych w danym roku obrotowym umowach dotyczących kredytów i pożyczek, z podaniem co najmniej ich kwoty, rodzaju i wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności;

7) informacje o udzielonych w danym roku obrotowym pożyczkach, ze szczególnym uwzględnieniem pożyczek udzielonych podmiotom powiązany z emitentem, z podaniem co najmniej ich kwoty, rodzaju i wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności;

8) informacje o udzielonych i otrzymanych w danym roku obrotowym poręczeniach i gwarancjach, ze szczególnym uwzględnieniem poręczeń i gwarancji udzielonych podmiotom powiązany z emitentem;

9) w przypadku emisji papierów wartościowych w okresie objętym raportem - opis wykorzystania przez emitenta wpływów z emisji do chwili sporządzenia sprawozdania z działalności;

10) objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok;

11) ocenę, wraz z jej uzasadnieniem, dotyczącą zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie emitent podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom;

12) ocenę możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków, z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności;

13) ocenę czynników nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik;

14) charakterystykę zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa emitenta oraz opis perspektyw rozwoju działalności emitenta co najmniej do końca roku obrotowego następującego po roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe zamieszczone w raporcie rocznym, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej przez niego wypracowanej;

15) zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową;

16) wszelkie umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie;

17) wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale emitenta, w tym programów opartych na obligacjach z prawem pierwszeństwa, zamiennych, warrantach subskrypcyjnych (w pieniądzu, naturze lub jakiegokolwiek innej formie), wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających, nadzorujących albo członków organów administrujących emitenta w przedsiębiorstwie emitenta, bez względu na to, czy odpowiednio były one zaliczane w koszty, czy też wynikały z podziału zysku; w przypadku gdy emitentem jest jednostka dominująca, znaczący inwestor, wspólnik jednostki współzależnej lub odpowiednio jednostka będąca stroną wspólnego ustalenia umownego - oddzielnie informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych; jeżeli odpowiednie informacje zostały przedstawione w sprawozdaniu finansowym - obowiązek uznaje się za spełniony poprzez wskazanie miejsca ich zamieszczenia w sprawozdaniu finansowym;

17a) informacje o wszelkich zobowiązaniach wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz o zobowiązaniach zaciągniętych w związku z tymi emeryturami, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii organu; jeżeli odpowiednie informacje zostały przedstawione w sprawozdaniu finansowym - obowiązek uznaje się za spełniony poprzez wskazanie miejsca ich zamieszczenia w sprawozdaniu finansowym;

18) w przypadku spółek kapitałowych - określenie łącznej liczby i wartości nominalnej wszystkich akcji (udziałów) emitenta oraz akcji i udziałów odpowiednio w podmiotach powiązanych emitenta, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących emitenta (dla każdej osoby oddzielnie);

19) informacje o znanych emitentowi umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy;

20) informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych;

21) informacje o:

a) dacie zawarcia przez emitenta umowy, z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o dokonanie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okresie, na jaki została zawarta ta umowa,

b) wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy odrębnie za:

- badanie rocznego sprawozdania finansowego,
- inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego,
- usługi doradztwa podatkowego,

- pozostałe usługi,

c) informacje określone w lit. b należy podać także dla poprzedniego roku obrotowego,
d) obowiązek określony w lit. a-c uznaje się za spełniony poprzez wskazanie miejsca zamieszczenia informacji w sprawozdaniu finansowym.

7. W przypadku emitenta będącego bankiem sprawozdanie z działalności emitenta zawiera również:

- 1) informacje określone w ust. 6, z uwzględnieniem specyfiki działalności bankowej;
- 2) informacje o źródłach finansowania działalności operacyjnej banku, z wyszczególnieniem udziału poszczególnych czynności bankowych w finansowaniu działalności banku ogółem, z uwzględnieniem struktury terytorialnej;
- 3) informacje o liczbie i wartości wystawionych przez bank tytułów egzekucyjnych i wartości zabezpieczeń, ustanowionych na rachunkach lub aktywach kredytobiorców;
- 4) informacje o innych istotnych umowach pomiędzy bankiem a bankiem centralnym lub organami nadzoru;
- 5) informacje o zaciągniętych kredytach, o umowach pożyczek, poręczeń i gwarancji, nie dotyczących działalności operacyjnej banku, o wszystkich zobowiązaniach umownych wynikających z emitowanych dłużnych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, umowach o subemisje oraz gwarancjach udzielonych podmiotom od niego zależnym;
- 6) opis współpracy z międzynarodowymi instytucjami publicznymi oraz charakterystykę polityki kredytowej banku;
- 7) charakterystykę aktywów i pasywów banku oraz opis głównych pozycji bilansu;
- 8) strukturę udzielonych kredytów;
- 9) strukturę posiadanych depozytów;
- 10) określenie przeciętnej podstawowej stopy procentowej stosowanej w banku dla depozytów i kredytów w ciągu roku obrotowego;
- 11) opis udzielonych przez bank gwarancji i poręczeń.

8. W przypadku emitenta będącego zakładem ubezpieczeń lub zakładem reasekuracji sprawozdanie z działalności emitenta zawiera również:

- 1) informacje określone w ust. 6, z uwzględnieniem specyfiki działalności zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji;
- 2) informacje o strukturze portfela ubezpieczeń oraz o ogólnych warunkach ubezpieczeń, taryfach i wysokości stawek ubezpieczeniowych, stosowanych przez emitenta;
- 3) informacje o uzyskanych przez emitenta zezwoleniach udzielonych przez właściwy organ nadzoru, w tym związanych ze zmianami zasięgu terytorialnego lub rzeczowego zakresu działalności;
- 4) informacje o cofnięciu przez właściwy organ nadzoru zezwolenia:
 - a) w przypadku zakładu ubezpieczeń - na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie jednej lub więcej grup ubezpieczeń,
 - b) w przypadku zakładu reasekuracji - na wykonywanie działalności reasekuracyjnej w zakresie jednego lub obu rodzajów reasekuracji;
- 5) informacje o ustanowieniu zarządu komisarycznego, z podaniem przyczyn oraz okresu, na jaki zarząd komisaryczny został ustanowiony;
- 6) (uchylony)
- 7) opis zawartych przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji głównych umów reasekuracji;
- 8) opis współpracy z międzynarodowymi instytucjami publicznymi;
- 9) przedstawienie aktualnej i przewidywalnej sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń, dotyczącej stanu pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności dopuszczonymi środkami własnymi oraz minimalnego wymogu kapitałowego dopuszczonymi podstawowymi środkami własnymi, a także struktury sprzedaży produktów ubezpieczeniowych,

rentowności działalności lokacyjnej, wielkości kosztów prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i działalności reasekuracyjnej, wielkości utworzonych na koniec roku obrotowego rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości, a w przypadku zakładu ubezpieczeń działu I, do którego pracowniczy fundusz przekazuje składki pracowników zagranicznych, w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291 i 615), także stanu pokrycia marginesu wypłacalności i kapitału gwarancyjnego środkami własnymi, o których mowa w art. 106jb tej ustawy;

10) przedstawienie aktualnej i przewidywalnej sytuacji finansowej zakładu reasekuracji, dotyczącej stanu pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności dopuszczonymi środkami własnymi oraz minimalnego wymogu kapitałowego dopuszczonymi podstawowymi środkami własnymi, a także rentowności działalności lokacyjnej, wielkości kosztów prowadzenia działalności reasekuracyjnej, wielkości utworzonych na koniec roku obrotowego rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.

8a. W przypadku emitenta będącego domem maklerskim, sprawozdanie z działalności emitenta zawiera również informacje, o których mowa w art. 110wust. 1 i 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

9. W przypadku emitenta będącego przedsiębiorstwem leasingowym sprawozdanie z działalności emitenta zawiera również informacje określone w ust. 6, z uwzględnieniem specyfiki działalności przedsiębiorstwa leasingowego, oraz dokładny opis charakteru umów zawieranych na oddanie w odpłatne użytkowanie aktywów trwałych.

10. W przypadku emitenta będącego funduszem sprawozdanie z działalności emitenta zawiera również:

1) informacje określone w ust. 6, z uwzględnieniem specyfiki działalności funduszu, z wyłączeniem w przypadku emitenta będącego funduszem inwestycyjnym zamkniętym informacji wskazanych w ust. 6 pkt 17 i 17a;

2) omówienie podstawowych zmian w lokatach funduszu, z opisem głównych inwestycji dokonanych w danym roku obrotowym oraz zmian w strukturze portfela (lokata);

3) omówienie polityki inwestycyjnej funduszu w raportowanym okresie wraz z analizą działań związanych z realizacją jego celu.

11. W przypadku emitenta będącego funduszem z wydzielonymi subfunduszami sprawozdanie z działalności emitenta sporządza się dla funduszu oraz osobno dla każdego subfunduszu.

12. W przypadku emitenta będącego jednostką samorządu terytorialnego sprawozdanie z działalności emitenta zawiera również informacje określone w ust. 6, z uwzględnieniem specyfiki jego działalności, oraz:

1) omówienie znaczących zmian w powierzchni lub przynależności do struktur administracyjnych oraz w podstawowych danych demograficznych;

2) omówienie znaczących zmian w powiązaniach organizacyjnych jednostki z innymi podmiotami;

3) omówienie znaczących zmian w aktywności gospodarczej na terenie jednostki;

4) omówienie znaczących zmian w stanie posiadania mienia;

5) opis zadań realizowanych przez jednostkę;

6) zmiany w organizacji świadczenia usług komunalnych;

7) określenie wydatków na poszczególne zadania realizowane przez jednostkę;

8) określenie dochodów ogółem budżetu jednostki;

9) ocenę efektywności uzyskiwania dochodów przez jednostkę oraz opis trybu i efektywności planowania budżetowego oraz wykonywania budżetu jednostki;

10) informacje o zaciągniętych przez emitenta zobowiązaniach z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów, umów pożyczek, poręczeń i gwarancji, z określeniem ustanowionych zabezpieczeń z tytułu tych zobowiązań;

- 11) prognozę spłaty ciążących na emitencie zobowiązań;
- 12) opis perspektywy rozwoju jednostki oraz ocenę obecnej efektywności usług komunalnych z określeniem planów w zakresie ich rozwoju;
- 13) zmiany w zakresie zarządzania jednostką.

4.2. Sprawozdanie skonsolidowane – roczne

§ 92, ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim¹⁶.

Skonsolidowany raport roczny zawiera co najmniej:

(...)

sprawozdanie zarządu lub osoby zarządzającej na temat działalności grupy kapitałowej emitenta oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zwane dalej "sprawozdaniem z działalności grupy kapitałowej emitenta"

§ 92, ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

3. Sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej emitenta zawiera, odpowiednio w odniesieniu do grupy kapitałowej emitenta, informacje określone w § 91 ust. 5 pkt 1-3 i pkt 4 lit. c oraz w ust. 6-10 i w przepisach o rachunkowości oraz:

1) charakterystykę struktury aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu, w tym z punktu widzenia płynności grupy kapitałowej emitenta;

2) ważniejsze zdarzenia mające znaczący wpływ na działalność oraz wyniki finansowe grupy kapitałowej emitenta w roku obrotowym lub których wpływ jest możliwy w następnych latach;

3) opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym;

4) opis organizacji grupy kapitałowej emitenta ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji oraz opis zmian w organizacji grupy kapitałowej emitenta wraz z podaniem ich przyczyn;

5) charakterystykę polityki w zakresie kierunków rozwoju grupy kapitałowej emitenta;

6) opis istotnych pozycji pozabilansowych w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym i wartościowym.

4. Sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej emitenta zawiera, w odniesieniu do emitenta, informacje określone w § 91 ust. 5 pkt 4 lit. a i b oraz d-l.

4.3. Sprawozdanie jednostkowe – półroczne

§ 89, ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

Raport półroczny zawiera co najmniej:

(...)

¹⁶ tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 133 ze zmianami

sprawozdanie zarządu lub osoby zarządzającej na temat działalności emitenta oraz zasad sporządzenia półrocznego skróconego sprawozdania finansowego, zwane dalej "półrocznym sprawozdaniem z działalności emitenta", zawierające również opis podstawowych zagrożeń i ryzyka związanych z pozostałymi miesiącami roku obrotowego oraz uwzględniające odpowiednio wymogi określone w § 87 ust. 7 pkt 2-11

§ 87, ust. 7 pkt 2-11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim¹⁷

Raport kwartalny¹⁸ zawiera dodatkowo:

1) wybrane dane finansowe, zawierające podstawowe pozycje skróconego sprawozdania finansowego (również przeliczone na euro) przedstawiające dane narastająco za wszystkie pełne kwartały danego i poprzedniego roku obrotowego, a w przypadku bilansu - na koniec bieżącego kwartału i koniec poprzedniego roku obrotowego;

1a) zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń emitenta w okresie, którego dotyczy raport, wraz z wykazem najważniejszych zdarzeń dotyczących emitenta;

1b) wskazanie czynników i zdarzeń, w tym o nietypowym charakterze, mających istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe;

2) opis zmian organizacji grupy kapitałowej emitenta, w tym w wyniku połączenia jednostek, uzyskania lub utraty kontroli nad jednostkami zależnymi oraz inwestycjami długoterminowymi, a także podziału, restrukturyzacji lub zaniechania działalności oraz wskazanie jednostek podlegających konsolidacji, a w przypadku emitenta będącego jednostką dominującą, który na podstawie obowiązujących go przepisów nie ma obowiązku lub może nie sporządzać skonsolidowanych sprawozdań finansowych - również wskazanie przyczyny i podstawy prawnej braku konsolidacji;

3) (uchylony)

4) stanowisko zarządu odnośnie do możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie kwartalnym w stosunku do wyników prognozowanych;

5) wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu emitenta na dzień przekazania raportu kwartalnego wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu oraz wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta w okresie od przekazania poprzedniego raportu kwartalnego;

6) zestawienie stanu posiadania akcji emitenta lub uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące emitenta na dzień przekazania raportu kwartalnego, wraz ze wskazaniem zmian w stanie posiadania, w okresie od przekazania poprzedniego raportu kwartalnego, odrębnie dla każdej z osób;

7) wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, z uwzględnieniem informacji w zakresie:

a) postępowania dotyczącego zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta, z określeniem: przedmiotu postępowania, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania, stron wszczętego postępowania oraz stanowiska emitenta,

¹⁷ tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 133 ze zmianami

¹⁸ tutaj: półroczny

b) dwu lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta, z określeniem łącznej wartości postępowań odrębnie w grupie zobowiązań oraz wierzytelności wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie oraz, w odniesieniu do największych postępowań w grupie zobowiązań i grupie wierzytelności - ze wskazaniem ich przedmiotu, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania oraz stron wszczętego postępowania;

8) informacje o zawarciu przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe, wraz ze wskazaniem ich wartości, przy czym informacje dotyczące poszczególnych transakcji mogą być zgrupowane według rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy informacje na temat poszczególnych transakcji są niezbędne do zrozumienia ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy emitenta, wraz z przedstawieniem:

a) informacji o podmiocie, z którym została zawarta transakcja,

b) informacji o powiązaniach emitenta lub jednostki od niego zależnej z podmiotem będącym stroną transakcji,

c) informacji o przedmiocie transakcji,

d) istotnych warunków transakcji, ze szczególnym uwzględnieniem warunków finansowych oraz wskazaniem określonych przez strony specyficznych warunków, charakterystycznych dla tej umowy, w szczególności odbiegających od warunków powszechnie stosowanych dla danego typu umów,

e) innych informacji dotyczących tych transakcji, jeżeli są niezbędne do zrozumienia sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego emitenta,

f) wszelkich zmian transakcji z podmiotami powiązanymi, opisanych w ostatnim sprawozdaniu rocznym, które mogły mieć istotny wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy emitenta

- przy czym jeżeli odpowiednie informacje zostały przedstawione w kwartalnym skróconym sprawozdaniu finansowym, obowiązek uznaje się za spełniony poprzez wskazanie miejsca zamieszczenia tych informacji;

9) informacje o udzieleniu przez emitenta lub przez jednostkę od niego zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji - łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta, z określeniem:

a) nazwy (firmy) podmiotu, któremu zostały udzielone poręczenia lub gwarancje,

b) łącznej kwoty kredytów lub pożyczek, która w całości lub w określonej części została odpowiednio poręczona lub gwarantowana,

c) okresu, na jaki zostały udzielone poręczenia lub gwarancje,

d) warunków finansowych, na jakich zostały udzielone poręczenia lub gwarancje, z określeniem wynagrodzenia emitenta lub jednostki od niego zależnej za udzielenie poręczeń lub gwarancji,

e) charakteru powiązań istniejących pomiędzy emitentem a podmiotem, który zaciągnął kredyty lub pożyczki;

10) inne informacje, które zdaniem emitenta są istotne dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian, oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta;

11) wskazanie czynników, które w ocenie emitenta będą miały wpływ na osiągnięte przez niego wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału.

4.4 Sprawozdanie skonsolidowane – półroczne

§ 90, ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

Skonsolidowany raport półroczny zawiera co najmniej:

(...)

3) sprawozdanie zarządu lub osoby zarządzającej na temat działalności grupy kapitałowej emitenta oraz zasad sporządzenia półrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zwane dalej "półrocznym sprawozdaniem z działalności grupy kapitałowej emitenta", zawierające również opis podstawowych zagrożeń i ryzyka związanych z pozostałymi miesiącami roku obrotowego oraz uwzględniające wymogi określone w § 87 ust. 7 pkt 2-11;

5. KRAJOWY STANDARD RACHUNKOWOŚCI NR 9 **"SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI"¹⁹**

I. Cel standardu

1.1. Celem niniejszego Krajowego Standardu Rachunkowości, zwanego dalej standardem, jest pomoc w sporządzeniu sprawozdania z działalności (zwanego dalej "SzD"), zgodnego z przepisami art. 49, art. 49b i art. 55 ust. 2 oraz ust. 2a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.), zwanej dalej "Ustawą"²⁰, odpowiadającego oczekiwaniom użytkowników, a zarazem promowanie dobrych praktyk w tym zakresie.

1.2. SzD jest sprawozdaniem opisowo-liczbowym i ma zindywidualizowany charakter, gdyż odzwierciedla specyfikę działalności jednostki i przedstawia jej dokonania oraz zamierzenia. Dlatego nie jest ani możliwe, ani zasadne tworzenie jednolitego, szczegółowego wzorca takiego sprawozdania. Odpowiednio standard zawiera tylko wskazówki odnoszące się do pożądanych cech, zawartości i układu SzD oraz zasad jego sporządzania i prezentacji. Stosując wskazówki zawarte w standardzie, jednostka - realizując postanowienia Ustawy - dostosowuje SzD do oczekiwań użytkowników uwzględniając zarazem właściwości jednostki, a w szczególności rodzaj, rozmiary i złożoność prowadzonej działalności oraz formę prawną.

II. Zakres standardu

2.1. Standard jest adresowany do jednostek - osób prawnych określonych w art. 49, 49b i 55 Ustawy, sporządzających roczne sprawozdania finansowe zarówno w myśl przepisów Ustawy, jak i MSR.

2.2. SzD sporządzają zobowiązane do tego jednostki wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym. Podobnie SzD grupy kapitałowej jest sporządzane wraz z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym. Wskazówki zawarte w standardzie, odnoszące się do SzD jednostki, mają odpowiednie zastosowanie do SzD grupy kapitałowej, chyba że postanowienia standardu stanowią inaczej.

W przypadku wymogu jednoczesnego przedstawienia SzD grupy kapitałowej oraz SzD jednostki dominującej i dużej zbieżności treści obu tych sprawozdań, aby uniknąć powielania informacji w obu tych sprawozdaniach, w SzD jednostki dominującej można zawrzeć odniesienie do SzD grupy kapitałowej, pod warunkiem że dotyczy tego samego okresu i jest udostępniane w tym samym czasie. Alternatywnie, SzD grupy kapitałowej może składać się z dwóch części: SzD jednostki dominującej oraz części prezentującej informacje dotyczące całej grupy kapitałowej.

2.3. Wskazówki zawarte w standardzie mogą być także wykorzystane przy sporządzaniu sprawozdań o podobnym do SzD charakterze, a określonych w innych niż Ustawa przepisach.

III. Definicje

Użyte w standardzie określenia oznaczają:

3.1. **sprawozdanie z działalności** - opisowo-liczbowe sprawozdanie, o którym mowa w art. 49 i art. 55 ust. 2 Ustawy, a w odniesieniu do spółek akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółek komandytowo-akcyjnych i spółdzielni odpowiednio sprawozdanie zarządu z działalności lub sprawozdanie komplementariuszy, o których mowa w Kodeksie spółek handlowych i sprawozdanie z działalności, o którym mowa

¹⁹ Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4.01.2018 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia aktualizacji Krajowego Standardu Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności”

²⁰ Zagadnienia, których omówienie w SzD jest wymagane w myśl art. 49 ust. 2, 2a, 2b, 3 i 3a oraz art. 49b ust. 2 Ustawy, zaznaczono odsyłaczami do odpowiednich przepisów Ustawy

- w ustawie Prawo spółdzielcze. Ustawa wymaga prezentacji przez wskazane w niej jednostki, jako odrębnej części SzD: (a) oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego, (b) oświadczenia na temat informacji niefinansowych. Stanowią one integralną część SzD.
- 3.2. **sprawozdanie finansowe** - sprawozdanie, o którym mowa w art. 45 i art. 55 Ustawy.
- 3.3. **jednostka** - jednostka wymieniona w art. 49 ust. 1 oraz art. 2 ust. 3 Ustawy; w przypadku SzD grupy kapitałowej, o której mowa w art. 55 ust. 1 Ustawy, przez jednostkę rozumie się grupę kapitałową, to jest jednostkę dominującą wraz z jednostkami zależnymi.
- 3.4. **jednostka zobowiązana** - jednostka wymieniona w art. 49b ust. 1 lub w art. 55 ust. 2b Ustawy, zobowiązana do zawarcia w SzD oświadczenia na temat informacji niefinansowych lub sporządzająca zamiast obowiązkowego oświadczenia odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych;
- 3.5. **emitent** - jednostka wymieniona w art. 49 ust. 2a Ustawy, zobowiązana do zawarcia w SzD oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego.
- 3.6. **emitent zobowiązany** - emitent wymieniony w § 91 ust. 5 pkt. 4 lit. I Rozporządzenia (por. pkt. 3.10 standardu), zobowiązany do wskazania w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego opisu polityki różnorodności stosowanej do organów administrujących, zarządzających i nadzorujących emitenta.
- 3.7. **kierownik jednostki** - jedno- lub wieloosobowy organ zarządzający jednostką, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 Ustawy; w przypadku grupy kapitałowej jest to kierownik jednostki dominującej.
- 3.8. **organy jednostki** - zarząd, rada nadzorcza i/lub inne organy stanowiące jednostki.
- 3.9. **użytkownicy SzD - interesariusze jednostki** - osoby prawne lub fizyczne zainteresowane działalnością i/lub wynikami jednostki; kluczowymi użytkownikami są: inwestorzy, pożyczkodawcy, inni wierzyciele - obecni i potencjalni, a także pracownicy, społeczności lokalne, instytucje państwowe.
- 3.10. **Rozporządzenie** - rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. poz. 259).
- 3.11. **Wytyczne KE** - Komunikat Komisji - Wytyczne dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych (metodyka sprawozdawczości niefinansowej), Dz. Urz. UE 2017/C 215/01²¹.

IV. Cel, charakter i cechy jakościowe sprawozdania z działalności

Cel sprawozdania z działalności

4.1. Celem SzD jest wzbogacenie wiedzy o jednostce dzięki dostarczeniu jego użytkownikom istotnych informacji uzupełniających sprawozdanie finansowe, z którym jest powiązane, oraz informacji dodatkowych ułatwiających ocenę jednostki - jej działalności, sytuacji, zamierzeń i perspektyw rozwoju.

SzD zawiera co najmniej omówienie i ocenę działalności, wyników oraz sytuacji jednostki wraz ze wskazaniem istotnych czynników ryzyka oraz opisem najważniejszych zagrożeń, w obliczu których jednostka się znajduje.

Ustawa nakłada także na jednostki obowiązek informowania w SzD o przewidywanym rozwoju. Dlatego dobrą praktyką jest zawarcie w SzD informacji o zamierzeniach jednostki. Zwiększa to przydatność SzD, gdyż poszerza wiedzę o jednostce i ułatwia użytkownikom podjęcie określonych decyzji.

4.2. SzD zawiera wyważoną i obiektywną prezentację i analizę informacji o jednostce, odpowiadających jej specyfice, wielkości i złożoności. Tym samym przyczynia się do lepszego poznania jednostki i zmniejsza ryzyko.

²¹ Dokument dostępny na stronie: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)&from=PL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=PL)

SzD jednostki może w szczególności stanowić pomoc przy ocenie dokonań członków organów jednostki (rozliczenia ich z odpowiedzialności) i udzielaniu im absolutorium z wykonania obowiązków.

Charakter Sprawozdania z działalności

4.3. Uzupełniając sprawozdanie finansowe, SzD zawiera informacje wyjaśniające warunki, zdarzenia i okoliczności, które kształtowały działalność, wyniki i sytuację przedstawione w sprawozdaniu finansowym. Powinno to dopomóc w zrozumieniu, w jaki sposób mogą one wpływać na przyszłość jednostki.

Dopełniając sprawozdanie finansowe, SzD przedstawia dodatkowe, użyteczne informacje ilościowe i jakościowe, finansowe i niefinansowe, na temat działalności, wyników i sytuacji jednostki, które nie są zawarte w sprawozdaniu finansowym, ale są istotne dla oceny uzyskanych wyników, aktualnej sytuacji oraz ich zmian w przyszłości.

4.4. SzD przedstawia punkt widzenia kierownika jednostki zarówno na wydarzenia okresu objętego sprawozdaniem finansowym, jak i ich skutki w następnych okresach działalności jednostki.

SzD stanowi komentarz kierownika jednostki zawierający ocenę warunków, wyników i perspektyw działalności jednostki oraz wyjaśnienia umożliwiające zrozumienie specyfiki jej działalności, dokonań i sytuacji.

W szczególności przedmiotem omówienia są te czynniki, które wpływały na działalność, wyniki i sytuację jednostki w okresie objętym sprawozdaniem, oraz te, które prawdopodobnie będą miały wpływ na rozwój działalności, wyniki i sytuację w przyszłości. Dlatego znane kierownikowi jednostki w momencie sporządzania SzD informacje o zdarzeniach, decyzjach i czynnikach mogących mieć istotny wpływ na przyszłość, wymagają ujawnienia i opisanie w SzD.

SzD przedstawia zarazem pogląd kierownika jednostki na jej przyszłość, wynikający z analizy perspektyw rozwoju i zamierzonych działań, oraz określenia celów jednostki i warunków ich realizacji (w tym ryzyka i zagrożeń).

Cechy jakościowe sprawozdania z działalności

4.5. SzD jest użyteczne, jeżeli jest wiarygodne, przydatne, zrozumiałe oraz porównywalne.

4.6. SzD jest wiarygodne, jeżeli prezentowane w nim informacje są prawdziwe, obiektywne, poprawne i zgodne ze sprawozdaniem finansowym. Wiarygodność SzD mogą wzmacniać informacje pochodzące z zewnętrznych, uznanych, rzetelnych źródeł. Mogą to być np. informacje dotyczące warunków makroekonomicznych i rynkowych, zewnętrzne analizy, oceny i rekomendacje.

W przypadku, gdy SzD zawiera informacje pochodzące ze źródeł zewnętrznych (np. publikacje instytucji badawczych, statystycznych, nadzorczych, doradczych lub analizy branżowe, rynkowe itp.), ich źródła wymagają wskazania. Ze SzD powinno jednoznacznie wynikać co stanowi fakty, co zaś interpretacje, opinie i wnioski. Informacje na temat przyszłości (projekcje, prognozy) wymagają oddzielenia od informacji dotyczących przeszłości i przedstawienia wraz z dotyczącymi ich założeniami.

4.7. Informacje zawarte w SzD są prawdziwe, jeżeli fakty przedstawiono rzetelnie, zaś przewidywania wynikają z realistycznych przesłanek i ustalono je przy zastosowaniu poprawnych metod.

4.8. Informacje zawarte w SzD są obiektywne, jeśli ich dobór i prezentacja nie są stronnicze, a także jeżeli w otwarty i wyważony sposób przedstawione zostały zarówno dobre, jak i złe informacje (korzystne i niekorzystne aspekty). W SzD należy unikać jakiegokolwiek manipulacji, polegającej np. na celowym pominięciu, zaakcentowaniu, bądź osłabieniu znaczenia informacji lub jednostronnym przedstawieniu określonych zagadnień. Szanse i możliwości oraz ryzyka i zagrożenia omawia się odrębnie.

4.9. Informacje zawarte w SzD są poprawne, jeżeli są wolne od błędów - zarówno dotyczących wyboru informacji i sposobu ich prezentacji, jak i samego procesu tworzenia

tych informacji - oraz możliwe do sprawdzenia. Bez błędności nie należy utożsamiać z pełną poprawnością. Przykładowo, przedstawiane przez jednostkę prognozy nie mogą zostać określone jako poprawne lub niepoprawne, jednak można je uznać za wiarygodne, jeżeli nie popełniono istotnych błędów przy przyjęciu założeń oraz doborze metod i przeprowadzaniu szacunku, a także odpowiednio je opisano i wyjaśniono.

Informacje zawarte w SzD są możliwe do sprawdzenia, gdy fakt wiernego odzwierciedlenia danego zagadnienia lub racjonalnej oceny przyszłości może zostać zweryfikowany.

4.10. Informacje zawarte w SzD są zgodne ze sprawozdaniem finansowym, jeżeli w odniesieniu do przeszłości i teraźniejszości odpowiadają informacjom zawartym w sprawozdaniu finansowym, które uzupełniają. Ich szczegółowość i układ mogą się różnić. Dane finansowe nie pochodzące bezpośrednio ze sprawozdania finansowego wymagają odpowiedniego oznaczenia.

Jeżeli istnieje powiązanie między wartościami wykazanymi w rocznym sprawozdaniu finansowym a informacjami zawartymi w SzD jednostki, SzD zawiera odniesienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym, a także dodatkowe wyjaśnienia dotyczące tych kwot²².

4.11. SzD jest przydatne użytkownikom, jeżeli pomaga ocenić przeszłe, teraźniejsze i przyszłe zdarzenia dotyczące jednostki, albo potwierdzić lub skorygować dotychczasowe oceny tych zdarzeń. Na przydatność informacji wpływa istotność, przejawiająca się ich trafnym doбором, pozwalającym koncentrować się na kluczowych sprawach oraz właściwa szczegółowość, co pozwala na przedstawienie rzetelnego i jasnego obrazu działalności, wyników i sytuacji jednostki oraz stojących przed nią szans i zagrożeń. Rodzaj informacji uznanych za istotne zależy od specyfiki jednostki oraz charakteru i kontekstu tych informacji. Przy ocenie czy informacja jest istotna bierze się pod uwagę szereg czynników, w tym: model biznesowy (por. pkt 8.5 standardu), strategię i główne ryzyka, na jakie jednostka jest narażona, główne kwestie sektorowe, potrzeby i oczekiwania głównych interesariuszy, wpływ działalności na otoczenie (dotkliwość skutków), czynniki związane z polityką publiczną i przepisami prawa.

Podobnie jak w przypadku informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, informacje wykazywane w SzD należy uznać za istotne, jeśli ich pominięcie lub zniekształcenie może wpływać na decyzje podejmowane na ich podstawie przez użytkowników tych sprawozdań.

4.12. SzD jest zrozumiałe, jeżeli posługuje się prostym językiem, stosuje odpowiednią, ścisłą klasyfikację oraz zawiera czytelny opis i prezentację informacji. Może temu sprzyjać uzupełnienie lub zastąpienie opisu słownego innymi formami prezentacji, np. tabelami, wykresami, schematami. Jeżeli konieczne jest stosowanie specyficznej terminologii branżowej i/lub obcojęzycznej, niezbędne jest wyjaśnienie użytych terminów. Można to uczynić bezpośrednio w tekście lub w przypisach, albo w słowniczku pojęć zamieszczonym w/lub dołączonym do SzD. Ważne jest przy tym zapewnienie spójnego stosowania owych terminów i tłumaczeń we wszystkich publikacjach jednostki, w szczególności w całym SzD i sprawozdaniu finansowym.

Przyjmuje się założenie, że użytkownicy SzD posiadają podstawową wiedzę z zakresu finansów, zarządzania i rachunkowości.

4.13. SzD jest porównywalne w czasie, jeżeli zawiera informacje prezentowane dla tych samych okresów porównawczych, które wykazuje się w sprawozdaniu finansowym, w miarę możliwości wydłużone do 3 lub 5 lat a informacje te są sporządzone i prezentowane według tych samych zasad (por. rozdz. V standardu).

W przypadku zakłóceń porównywalności informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym jednostka stosuje się do postanowień Krajowego Standardu Rachunkowości nr 7 "Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów,

²² Por. art. 49 ust. 3a oraz art. 49b ust. 4 Ustawy

zdarzenia następujące po dniu bilansowym - ujęcie i prezentacja". W przypadku zakłóceń porównywalności innych informacji jednostka - zależnie od znaczenia informacji i kosztów ich doprowadzenia do porównywalności - decyduje o ich przeliczeniu lub zaniechaniu doprowadzania do porównywalności, podając w SzD stosowne objaśnienia.

Nie jest możliwe zapewnienie pełnej porównywalności SzD sporządzanych przez różne jednostki z uwagi na ich zindywidualizowany charakter. Jednak zastosowanie zasad proponowanych w standardzie może ułatwić użytkownikom wyszukanie określonych grup informacji w SzD różnych jednostek.

4.14. W niektórych przypadkach zakres lub szczegółowość informacji ujawnianych w SzD może ulec ograniczeniu z uwagi na:

- zagrożenie naruszenia słusznego interesu jednostki wynikające z ujawnienia poufnych informacji,
- charakter informacji uzasadniający opóźnione przekazywanie ich do publicznej wiadomości (z uwagi na istotnie szkodliwy wpływ na sytuację rynkową jednostki); informacje te mogą dotyczyć np. prowadzonych negocjacji, umów zawartych pod warunkiem zawieszającym, stron lub warunków niektórych umów itd.,
- wysoki koszt pozyskania informacji, przewyższający korzyści z nich płynące. Należy mieć na względzie, że SzD służy objaśnieniu informacji już pozyskanych, które znajdują się w sprawozdaniu finansowym lub były przygotowane dla celów zarządzania jednostką.

Ograniczenia informacji przedstawianych w SzD nie mogą dotyczyć zagadnień wymienionych w art. 49 ust. 2 i 3 Ustawy, jeżeli występują one w jednostce i są istotne.

V. Zasady sporządzania i prezentacji sprawozdania z działalności

5.1. SzD wymaga wyraźnego zidentyfikowania i wyodrębnienia spośród innych informacji udostępnianych przez jednostkę lub grupę kapitałową poprzez podanie nazwy dokumentu, nazwy jednostki oraz okresu, którego dotyczy.

SzD sporządza się w języku i walucie polskiej. Jeżeli interes użytkowników sprawozdania przemawia za jego publikacją w innych językach i walutach, jednostka może dodatkowo przedstawić tłumaczenie tego dokumentu, a także zawrzeć w nim dane przeliczone na inne waluty. Jeżeli dane prezentowane są w innej walucie niż waluta sprawozdania finansowego, podaje się zasady, według których przeliczono dane sprawozdania finansowego, w tym sposób ustalenia kursów.

5.2. SzD obejmuje ten sam okres co sprawozdanie finansowe. Jeżeli jednak po dniu kończącym okres sprawozdawczy, a przed zatwierdzeniem SzD nastąpiły zdarzenia wywierające istotny wpływ na sytuację jednostki, to wymagają one odpowiedniego uwzględnienia w SzD.

5.3. SzD prezentuje informacje dotyczące jednostki jako całości, a w miarę potrzeby także dotyczące poszczególnych obszarów (segmentów) jej działalności, zaś w przypadku skonsolidowanego SzD - kluczowych jednostek grupy kapitałowej. Jeżeli jednostka wyodrębnia dla celów zarządczych segmenty operacyjne, to w SzD przedstawia działalność, wyniki, sytuację i perspektywy rozwoju w podziale na te segmenty.

5.4. Sprawozdanie finansowe zwykle prezentuje informacje tylko dla dwóch okresów. Dobrą praktyką jest, by SzD wydłużało wstecz rozpatrywane okresy do 3 lub 5 lat, co umożliwi ocenę tendencji i trendów. Rozpatrywany horyzont czasowy zależy od branży, charakteru danego zagadnienia itp., a także posiadania danych porównawczych.

5.5. SzD podpisuje - podając datę podpisu - kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy - wszyscy członkowie tego organu. Odmowa podpisu wymaga pisemnego uzasadnienia dołączanego do SzD.

5.6. SzD wymaga udostępniania łącznie ze sprawozdaniem finansowym, które uzupełnia, w tym samym terminie.

5.7. Jeżeli objęte SzD informacje zostały przed jego sporządzeniem poddane weryfikacji lub stanowiły przedmiot usługi poświadczającej, innej niż badanie sprawozdania finansowego, celowe jest do SzD dołączyć opinię lub raport z tej czynności sporządzone przez eksperta (w tym biegłego rewidenta), za jego zgodą.

5.8. Treści zawarte w SzD wymagają przedstawienia w sposób kompleksowy, przejrzysty i spójny. Dotyczy to zarówno opisu, tabel, wykresów i schematów oraz sposobu organizacji i uporządkowania treści SzD jak też zgodności z innymi sprawozdaniami jednostki (w szczególności jej sprawozdaniami finansowymi oraz innymi dokumentami przekazywanymi użytkownikom np. raportami śródrocznymi). Aby zapewnić spójność i ograniczyć powtórzenia, SzD może zawierać wewnątrz odniesienia lub oznaczenia, zapewniając powiązania z innymi informacjami.

5.9. SzD powinno zawierać wszystkie wymagane Ustawą informacje oraz może odsyłać do dodatkowych informacji zawartych w innych sprawozdaniach jednostki, a w szczególności do dodatkowych informacji i objaśnień stanowiących część sprawozdania finansowego.

Dobłą praktyką jest przedstawianie w SzD zarówno informacji wymaganych Ustawą, jak i ujawnień dobrowolnych, tak by sprawozdanie to było dokumentem kompleksowym.

Jeżeli jednostka publikuje kilka sprawozdań opisowych zawierających dodatkowe ujawnienia (np. raport na temat wpływu jednostki na środowisko naturalne, raport na temat kapitału intelektualnego, raport na temat społecznej odpowiedzialności, raport na temat ryzyka), to nie jest właściwe odesłanie do takiego dokumentu w celu uzyskania informacji celowo pominiętych w SzD. Na przykład nie byłoby właściwe wskazanie, że opis czynników ryzyka i zagrożeń jednostki zawiera odrębny Raport na temat ryzyka. Raporty takie mogą natomiast stanowić odrębną część SzD, jak również zostać powtórzone w osobnych publikacjach jednostki.

Jednostka zobowiązana wypełnia wymóg zawarcia w SzD informacji wskazanych w art. 49 ust. 3 pkt 2 Ustawy (kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki oraz informacje dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego) poprzez zawarcie ich w ramach szerszego wymogu wynikającego z art. 49b Ustawy, tj. przedstawiając w rozszerzonym zakresie informacje niefinansowe. Jeśli jednostka zobowiązana sporządzi (zamiast oświadczenia na temat informacji niefinansowych) odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, które należy zamieścić na stronie internetowej jednostki, to zamieszcza ona w SzD odesłanie do tego sprawozdania (por. pkt 8.1 standardu)²³.

5.10. Przejrzystość SzD (jasność, jednoznaczność), uzyskuje się dzięki nadaniu mu odpowiedniego układu (struktury), właściwemu grupowaniu informacji i doborowi formy prezentacji.

5.11. Układ SzD (kolejność przedstawianych informacji) może być swobodnie kształtowany przez jednostkę. Ważne jest zapewnienie, by uwzględnione zostały w nim wszystkie wymagane Ustawą informacje, natomiast sposób ich grupowania i prezentacji zależy od specyfiki jednostki, oczekiwań użytkowników i koncepcji kierownika jednostki co do kształtu SzD. Przykład kolejności przedstawiania tematów zawiera rozdz. VI standardu.

5.12. Tematyka SzD w zależności od obszerności i szczegółowości, może być zgrupowana w wyodrębnione części (np. rozdziały i podrozdziały). Celowe jest wówczas nadanie im odpowiednich tytułów lub nagłówków oraz zamieszczenie spisu treści, gdyż ułatwia to użytkownikom orientację w układzie SzD i szybkie znalezienie pożądaných informacji.

5.13. Wszelkie tabele, wykresy i schematy włączane do SzD wymagają opisu: opatrzenia tytułem, oznaczenia treści kolumn, wierszy, wykresów, w przypadku danych liczbowych - wskazania jednostki miary, w niektórych przypadkach - wskazania źródła danych. Celowe jest przyjęcie w całym sprawozdaniu tego samego poziomu dokładności prezentacji danych

²³ Por. art. 49b ust. 9 oraz art. 55 ust. 2c Ustawy

liczbowych, a także zastosowanej w sprawozdaniu finansowym kolejności prezentowanych danych (od okresów późniejszych do wcześniejszych lub odwrotnie). Aby SzD było kompletne, zasadne jest zawarcie w nim odwołań do stosownych dokumentów zawierających określone informacje (np. odpowiedniego objaśnienia do sprawozdania finansowego lub odpowiedniego raportu). Nie jest natomiast wskazane powtarzanie w SzD informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym (np. w dodatkowych informacjach i objaśnieniach) lub innych dokumentach, do których udostępniania jednostka jest zobowiązana, jeżeli nie stanowią one przedmiotu komentarza lub pogłębionej analizy. Ponowna publikacja tych samych informacji nie przynosi dodatkowych korzyści.

5.14. Informacje na temat przyszłości mogą być zaprezentowane w formie danych liczbowych i/lub opisu. Przydatność SzD zwiększa często przedstawianie projekcji lub prognoz wraz z założeniami leżącymi u ich podstaw. Jeżeli jednostka prezentuje liczbowe informacje dotyczące przyszłości, wskazane jest przyjęcie takiego horyzontu czasowego, dla którego możliwe jest dokonywanie racjonalnych projekcji lub prognoz. Zamieszczenie projekcji wybiegających daleko w przyszłość obarczone jest zwiększoną niepewnością, że projekcje te okażą się nietrafne. Przedstawiając informacje odnoszące się do przyszłości, celowe jest wskazać niepewność z nimi związaną, tak by użytkownicy należycie zrozumieli ich charakter. Zasadne jest dodanie zastrzeżenia, że zawarte w SzD przewidywania nie stanowią obietnicy ani zapewnienia kierownika jednostki i są obarczone niepewnością, zatem powinny być traktowane ostrożnie i z rozwagą.

5.15. Dla scharakteryzowania działalności, wyników i sytuacji jednostki, w SzD przytacza się kluczowe, służące do oceny mierniki finansowe i niefinansowe (w tym również mające charakter wskaźników, to jest relacji). Poszczególne mierniki wymagają opisu, ze wskazaniem celu ich stosowania, zasad obliczania, źródeł danych, gdy nie pochodzą ze sprawozdania finansowego. Są to np. dane dotyczące inflacji, stóp procentowych, kursów walutowych, cen surowców itp. Mierniki przedstawia się co najmniej dla bieżącego i poprzedniego roku obrotowego, (dobrą praktyką jest prezentowanie danych za okresy dłuższe, np. 3 lub 5-letnie) wraz z wyjaśnieniem przyczyn zmian oraz interpretacją. Przydatne jest wskazanie trendu i omówienie możliwego kształtowania się poszczególnych wielkości w przyszłości, a także porównanie mierników do wielkości uznanych za wzorcowe (o ile takie istnieją) lub przeciętnych dla branży bądź sektora.

5.16. Przy doborze mierników jednostka może wykorzystać ich zestawy opracowane przez różne polskie lub międzynarodowe instytucje lub organizacje środowiskowe; korzystanie z takich wzorców ułatwia porównywanie wyników jednostki oraz interpretację i ocenę. Jeżeli w SzD zastosowano takie mierniki przytoczenia wymagają standardy, które je definiują i stosowne dokumenty zewnętrzne opisujące owe standardy²⁴.

5.17. Stosowane mierniki wynikają przede wszystkim z danych pochodzących ze sprawozdania finansowego. W przypadku braku takich danych stosowane są szacunki opatrzone odpowiednim komentarzem.

Jeżeli do obliczenia miernika (np. EBIT²⁵, EVA²⁶) przyjęto zmodyfikowane dane ze sprawozdania finansowego wyjaśnia się, w jaki sposób zostały one ustalone.

Jeżeli SzD odwołuje się do dokumentów zewnętrznych, konieczne jest jednoznaczne wskazanie, gdzie są one dostępne. W przypadku publikacji wersji elektronicznej SzD przydatne jest zawarcie hiperłączy ułatwiających odnalezienie owych dokumentów lub konkretnych informacji w nich zawartych.

²⁴ Przykłady standardów, ramowych koncepcji, norm i wytycznych dotyczących mierników wyników oraz ujawniania informacji przedstawia Załącznik

²⁵ EBIT (Earnings before deducting interest and taxes) - zysk z działalności operacyjnej a więc przed odliczeniem różnicy między przychodami a kosztami finansowymi, zyskami i stratami nadzwyczajnymi oraz podatku dochodowego

²⁶ EVA (Economic Value Added) - ekonomiczna wartość dodana; wzrost wartości następuje, jeżeli w wyniku działalności operacyjnej i inwestycyjnej stopa zwrotu zainwestowanego w jednostkę kapitału jest wyższa od kosztu pozyskania i dystrybucji tego kapitału

5.18. Spójność informacji przedstawionych w SzD przejawia się w ich zgodności wewnętrznej oraz z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym (por. pkt 4.10 standardu).

W celu przedstawienia zagadnień z punktu widzenia kierownika jednostki, SzD może prezentować określone dane finansowe w innym układzie, niż wynika to ze sprawozdania finansowego. W szczególności w SzD mogą być przedstawiane scalone lub przekształcone dane finansowe. Wyjaśnienia wymaga wówczas sposób, w jaki przekształcono dane i powiązано poszczególne pozycje z odpowiednimi pozycjami wykazanymi w sprawozdaniu finansowym.

5.19. Jeżeli jednostka prezentuje w SzD opublikowane wcześniej dane finansowe, pochodzące ze sprawozdań finansowych sporządzonych według różnych podstaw prawnych (np. Ustawy i MSR) konieczne jest zapewnienie ich porównywalności i odpowiednie przekształcenie - co najmniej - informacji obejmujących dane za okresy, za które jest to wymagane przez odnośne przepisy dotyczące sporządzenia sprawozdania finansowego. Nie jest niezbędne przekształcanie informacji za wcześniejsze okresy; wystarczy wskazać, w których okresach stosowano, jakie przepisy i nadać taką postać prezentowanym informacjom, która umożliwi porównania i zapewnić ciągłość w czasie, a także przedstawić opisowo różnice w zasadach rachunkowości. Dobrą praktyką jest przedstawienie informacji finansowych za "okres przejściowy" według "starych" i "nowych" zasad.

5.20. Jeżeli jednostka publikuje raporty śródroczne, w tym wymagane innymi przepisami niż Ustawa, informacje zawarte w SzD nie mogą być z nimi sprzeczne. Ewentualne różnice wymagają wyjaśnienia.

VI. Zawartość sprawozdania z działalności

6.1. SzD przedstawia we wstępie nazwę, formę prawną, siedzibę jednostki i jej kapitał podstawowy (np. zakładowy, funduszu udziałowy, założycielski), aktualny skład organów jednostki oraz ewentualne ich zmiany, jakie nastąpiły w trakcie okresu sprawozdawczego do dnia podpisania SzD.

6.2. Dla zrealizowania celu SzD (por. rozdz. IV) prezentuje ono ogólną charakterystykę:

- działalności i zasobów jednostki,
- jej celów i ryzyka, na które jest narażona,
- osiągniętych wyników i aktualnej sytuacji z przedstawieniem kluczowych osiągnięć oraz perspektyw rozwoju.

Emitenci przedstawiają ponadto oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego (patrz rozdział VII standardu).

SzD jednostki zobowiązanej obejmuje także rozszerzone informacje niefinansowe (patrz rozdział VIII standardu). Aby zachować układ narracji i spójność prezentacji, ale jednocześnie uniknąć powtórzeń, jednostka może przedstawić w innych częściach SzD skróconą prezentację i odniesienia do właściwych fragmentów oświadczenia (sprawozdania) na temat informacji niefinansowych.

6.3. SzD ma zindywidualizowany charakter odzwierciedlający specyfikę jednostki, dlatego przy jego sporządzaniu konieczne jest elastyczne podejście (por. pkt 1.2 standardu). Przedstawiona w standardzie tematyka SzD i kolejność jej omawiania nie mogą być traktowane jako schemat, wzór ani lista kontrolna. Są to wskazówki, których uwzględnienie przy sporządzaniu SzD rozważa kierownik jednostki. Układ, zakres i szczegółowość SzD są uwarunkowane postanowieniami art. 49 ust. 2, 3 i 3a oraz art. 49b ust. 2, 3 i 4 Ustawy, charakterem działalności jednostki oraz potrzebami informacyjnymi jego użytkowników.

Przedstawione dalej sugestie dotyczące zawartości SzD dotyczą przede wszystkim jednostek większych, o złożonej działalności. Przyjmuje się bowiem założenie, że wyjaśnienia niemające zastosowania zostaną pominięte, co dotyczy zwłaszcza jednostek mikro i jednostek małych, które - jeżeli sporządzają SzD - mogą nie wykazywać w nim

niefinansowych wskaźników efektywności oraz informacji dotyczących zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego.

6.4. Z SzD powinno - zgodnie z punktem 4.4 standardu - wynikać, jak kierownik jednostki ocenia działalność jednostki, jej rozwój i sytuację, ze wskazaniem, czy w okresie sprawozdawczym rozwój był korzystny a sytuacja zadowalająca i jakie są perspektywy rozwoju. Odnosi się przy tym do wcześniej deklarowanych zamierzeń dotyczących rozwoju działalności i sytuacji, a w przypadku znacznych rozbieżności, między nimi a stanem faktycznym, omawia tego przyczyny.

Charakterystyka działalności i zasobów

6.5. SzD zawiera opis jednostki i prowadzonej przez nią działalności - jej istoty i specyfiki (jej modelu biznesowego). Ma to pozwolić - na tle uwarunkowań, które wpływają na funkcjonowanie - na zrozumienie i ocenę działalności, wyników i sytuacji oraz perspektyw jednostki. SzD przedstawia, czym jednostka się zajmuje, jakie są kluczowe obszary jej działalności, gdzie ją prowadzi i jakie są tego efekty. W przypadku SzD spółki działającej w ramach grupy kapitałowej, przydatne może być zamieszczenie informacji o miejscu i roli jednostki w grupie i jej relacji do innych jednostek powiązanych.

6.6. SzD zawiera w szczególności informacje na temat prawnej i organizacyjnej struktury jednostki, a w przypadku sprawozdania skonsolidowanego - struktury grupy i jej głównych jednostek (powiązań kapitałowych i organizacyjnych).

6.7. Jeżeli jednostka posiada oddziały (zakłady), SzD przedstawia ich nazwę, lokalizację, charakterystykę, przedmiot działalności, sposób organizacji i zarządzania, oraz wskazanie, czy sporządzają odrębne sprawozdania finansowe.

6.8. Dobrą praktyką jest prezentacja przyjętych przez jednostkę wartości (normy, zasady), wewnętrznych kodeksów postępowania, a także stosowanych lub wdrażanych systemów zarządzania potwierdzonych stosownymi certyfikatami (np. zarządzania jakością).

6.9. SzD zazwyczaj przedstawia informacje na temat działalności jednostki w okresie sprawozdawczym uzupełnione o informacje na temat:

- branży (sektora), w której prowadzona jest działalność i jej specyfiki,
- istotnych uwarunkowań makroekonomicznych i prawnych wpływających na działalność branży i jednostki,
- głównych wyrobów, towarów i usług, które jednostka sprzedaje oraz kluczowych procesów wewnętrznych,
- głównych rynków, na których jednostka prowadzi działalność i jej pozycji na tych rynkach,
- głównych zasobów warunkujących prowadzenie działalności.

6.10. Charakteryzując swoją działalność jednostka koncentruje się na przedstawieniu jej rozwoju. Zarazem omawia zdarzenia zewnętrzne i wewnętrzne, które istotnie wpłynęły na jej działalność, wyniki i sytuację.

6.11. Przedstawiany w SzD opis branży (istotnych jej obszarów i segmentów), w których jednostka działa, celowe jest ująć w taki sposób, by użytkownicy sprawozdania zrozumieli specyfikę działalności i kluczowe czynniki powodzenia.

6.12. Znaczący wpływ na działalność i możliwość rozwoju jednostki wywierają zazwyczaj warunki makroekonomiczne. SzD przedstawia - w miarę potrzeby - kluczowe czynniki makroekonomiczne jak: stopa wzrostu PKB, stopy procentowe, stopa inflacji, kursy walutowe itp., państw i regionów, w których jednostka prowadzi działalność, ze wskazaniem ich wpływu na działalność.

Jeżeli dla działalności i sytuacji jednostki istotne są także inne czynniki zewnętrzne, jak np. uwarunkowania społeczne, technologiczne, związane z ochroną środowiska naturalnego itd., ich omówienie zamieszcza się w SzD.

6.13. Jeżeli na działalność jednostki istotny wpływ wywierają określone przepisy prawa (np. podatkowe, dewizowe, ochrony własności intelektualnej, ochrony środowiska), SzD zawiera

ich omówienie; w szczególności dotyczy to jednostek z sektorów regulowanych (np. instytucji finansowych). Omówienie polega na przedstawieniu ogólnych ram prawnych działalności branży i jednostki, w tym zwłaszcza nowych regulacji oraz decyzji i działań regulatorów, które mogą wpływać na jednostkę: na sposób jej działalności (w tym m.in. zakres oferty, sposoby dostarczania wyrobów, towarów i usług, politykę cenową, politykę inwestycyjną, politykę dywidendową itp.) oraz osiągnięte wyniki (w tym m.in. koszty wdrażania nowych przepisów).

6.14. Informacje na temat przedmiotu działalności jednostki uszczegóławia prezentacja wyrobów, towarów i usług przez nią oferowanych. Nie chodzi przy tym o szczegółowe przedstawianie oferty jednostki, lecz wskazanie głównych pozycji asortymentu i ich opis umożliwiający użytkownikom SzD m.in. ocenę pozycji i wyników jednostki oraz szans rozwojowych i ryzyka. Dobrą praktyką jest przedstawienie informacji na temat: sprzedaży głównych wyrobów, towarów i usług, ze wskazaniem ewentualnych zmian, które nastąpiły w dynamice i strukturze w stosunku do lat poprzednich, oraz grup nabywców (użytkowników wyrobów, towarów i usług i charakteru relacji z nimi). Zasadne jest wskazanie udziału nowych wyrobów i usług w sprzedaży ogółem oraz ich perspektyw rozwojowych.

6.15. Celem opisu kluczowych procesów wewnętrznych jest ogólne przedstawienie procesów wytwarzania wyrobów i świadczenia usług oraz zbytu. W opisie procesów produkcji wskazuje się na czynniki decydujące o rozwoju. W opisie procesów zbytu wskazuje się metody i kanały dostarczania odbiorcom wyrobów, towarów i usług. Dobrą praktyką jest opis zastosowanych innowacji i ich wpływu na działalność jednostki.

6.16. O ile sezonowość i cykliczność produkcji lub zbytu głównych pozycji asortymentu wywiera istotny wpływ, wskazuje się jak te zjawiska wpłynęły na działalność, wyniki oraz sytuację jednostki.

6.17. Opis działalności jednostki uzupełnia prezentacja rynków (lub segmentów), na których jest obecna: ich charakterystyka (wielkość, trend rozwoju, ocena popytu i podaży, potencjał wzrostu), atrakcyjność i konkurencyjność wraz z omówieniem i oceną pozycji jednostki na rynkach oraz zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego (np. poprzez wskazanie udziału jednostki w rynku albo miejsca w rankingach). Prezentacja rynków następuje najczęściej według kryterium wyrobów, towarów i usług, klientów lub obszaru geograficznego, stosownie do specyfiki branży i jednostki.

6.18. Jeżeli jednostka prowadzi prace badawczo-rozwojowe to przedstawia ważniejsze osiągnięcia i charakteryzuje zakres tych prac, bez względu na to czy prowadzi je we własnym zakresie, czy korzysta z usług badawczo-rozwojowych świadczonych przez strony trzecie. Omówienie tych zagadnień nie zależy od tego czy koszty prac rozwojowych zostały aktywowane.

6.19. SzD przedstawia kluczowe zasoby jednostki: rzeczowe, kadrowe, finansowe i niematerialne, nieodzowne dla niezakłóconego prowadzenia i rozwoju działalności oraz wskazuje, w jaki sposób wykorzystuje je dla realizacji postawionych celów. W szczególności istotny jest opis tych zasobów, które nie są uwzględnione w bilansie. Rodzaje zasobów stanowiące przedmiot opisu zależą od specyfiki branży i samej jednostki. Zazwyczaj podaje się informacje na temat:

- zasobów rzeczowych,
- dostępu do zasobów naturalnych,
- zasobów ludzkich,
- posiadanych zasobów niematerialnych (np. informacje dotyczące: patentów, znaków towarowych, czynników składających się na wartość firmy).

Jednostka zobowiązana przedstawia kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności w oświadczeniu (sprawozdaniu) na temat informacji niefinansowych (por. pkt 8.1 standardu).

6.20. W opisie zasobów rzeczowych uwzględnia się ich dostępność, sposób i źródła pozyskiwania i relacje jednostki z ich dostawcami, a także zobowiązanie do przekazania zasobów stronom trzecim, zdolność jednostki do uzyskiwania korzyści ekonomicznych z posiadanych zasobów (np. stopień wykorzystania zdolności wytwórczych) oraz ryzyko związane z posiadanymi zasobami i działaniami, do których są one wykorzystywane.

6.21. SzD przedstawia najważniejsze informacje na temat zagadnień pracowniczych, w tym o wielkości i strukturze (wykształcenie, wiek, płeć) zatrudnienia, wynagrodzeniach, fluktuacji, świadczeniach na rzecz pracowników.

Jednostka zobowiązana przedstawia zagadnienia pracownicze w oświadczeniu (sprawozdaniu) na temat informacji niefinansowych (por. pkt 8.1 standardu).

6.22. Jeżeli jednostka posiada na koniec roku lub posiadała w ciągu roku własne udziały/akcje, w SzD przedstawia się: przyczynę (uzasadnienie) ich nabycia w roku obrotowym,

- liczbę i wartość nominalną nabytych oraz zbytych w roku obrotowym udziałów/akcji (w przypadku braku wartości nominalnej - ich wartość księgową), ze wskazaniem ich udziału procentowego w kapitale podstawowym,
- w przypadku nabycia lub zbycia odpłatnego - równowartość tych udziałów/akcji,
- liczbę i wartość nominalną wszystkich udziałów/akcji nabytych i zatrzymanych (w razie braku wartości nominalnej - wartość księgową), ze wskazaniem ich udziału procentowego w kapitale podstawowym.

Cele i ryzyko

6.23. SzD przedstawia długoterminową wizję działalności oraz misję jednostki. Na tym tle informuje o celach jednostki i przyjętych w związku z tym założeniach w taki sposób, by jego użytkownicy rozumieli priorytety działań oraz mogli określić, jakie zasoby są niezbędne do osiągnięcia pożądaných celów. Informacje te pozwalają użytkownikom na ukształtowanie poglądów co do wyników działalności jednostki w przyszłości oraz ułatwiają ocenę aktualnych wyników na tle celów długoterminowych.

6.24. Prezentując informacje o celach jednostka wskazuje, w jaki sposób będą mierzone postępy w ich realizacji, w jakim czasie oczekiwana jest ich realizacja oraz kiedy nastąpią oceny postępów.

6.25. Jeżeli nastąpiły istotne zmiany celów jednostki, SzD zawiera ich opis.

6.26. SzD powinno ułatwić użytkownikom sprawozdania zrozumienie ryzyka i zagrożeń, jakie wiążą się z działalnością jednostki obecnie i w przyszłości oraz informować o ewentualnie podjętych środkach zaradczych. W SzD wskazuje się główne rodzaje i przyczyny - istotnego w warunkach jednostki - ryzyka, zarówno zewnętrznego (niezależnego od jednostki), jak i wewnętrznego oraz zagrożeń, jakie niosą dla działalności jednostki. W miarę możliwości celowe jest oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia danego, uznanego za istotne, ryzyka i jego wpływu na sytuację i działalność jednostki, przy uwzględnieniu odpowiedniego horyzontu czasowego. W szczególności przedstawiane są informacje na temat koncentracji ryzyka (np. związanego z uzależnieniem od kilku odbiorców, dostawców, krajów/regionów, wyrobów/towarów/usług, technologii, patentów itp.). SzD opisuje stosowany system zarządzania ryzykiem.

6.27. W przypadku, gdy jest to istotne dla oceny sytuacji lub oczekiwanego rozwoju jednostki, SzD przedstawia informacje na temat ryzyka związanego z posiadanymi przez jednostkę instrumentami finansowymi, w tym:

- rodzaj ryzyka, na jakie jednostka jest narażona w związku z posiadaniem instrumentów finansowych (ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe - zmiany cen, ryzyko istotnych zakłóceń przepływów pieniężnych oraz utraty płynności finansowej),
- przyjęte cele i metody (w tym narzędzia) zarządzania ryzykiem, na które jednostka jest narażona w związku z posiadaniem instrumentów finansowych, w tym: metody identyfikacji i pomiaru ryzyka, metody sterowania i kontroli ryzyka. W szczególności

opisuje się metody zabezpieczania istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń, charakter zabezpieczanego ryzyka, rodzaj stosowanych instrumentów zabezpieczających, miary stosowane do oceny efektywności zabezpieczenia, np. bieżący monitoring limitów ryzyka i niezbędne korekty zakresu zabezpieczenia, charakter powiązań zabezpieczających (mikro-, portfelowe, makro-zabezpieczenie).

Opis charakteru ryzyka może nastąpić na przykład za pomocą miar wrażliwości, zmienności lub zagrożenia. Opis celów i metod zarządzania ryzykiem wyjaśnia, w jaki sposób jednostka chroni się przed ryzykiem, na które jest narażona. Ujawniana jest klasyfikacja i charakter transakcji zabezpieczających stosowanych przez jednostkę oraz instrumenty finansowe stosowane do zabezpieczenia poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zakres i szczegółowość ujawnień na temat ryzyka związanego z instrumentami finansowymi zależy od ich wartości oraz stopnia narażenia na to ryzyko - według kategorii transakcji rodzących ryzyko lub znaczenia obciążonych ryzykiem instrumentów finansowych, w relacji do wyniku finansowego (a w przypadku jednostek sporządzających sprawozdanie finansowe według MSR - całkowitego dochodu) lub aktywów netto jednostki.

6.28. Jeżeli organy uprawnione do kontroli lub nadzoru działalności jednostki stwierdziły naruszenie przez nią przepisów prawnych mające istotny wpływ na jej sytuację, jednostka informuje o tym fakcie w SzD oraz opisuje wynikające z tych naruszeń skutki, a także działania, jakie podjęto lub są podejmowane w celu ich uniknięcia. Opis taki zawiera w szczególności informacje o zakończonych w okresie objętym SzD ważnych postępowaniach administracyjnych i sądowych i ich wyniku oraz postępowaniach w toku i szansach na ich pozytywne rozstrzygnięcie. Jeżeli jednostka jest stroną postępowania sądowego z tytułu praw i obowiązków wynikających z zawartych przez nią umów, może poinformować o tym fakcie, jeśli uzna, że rozstrzygnięcie sporu wpłynie w sposób istotny na jej sytuację finansową lub ocenę jej pozycji na rynku.

6.29. Jeżeli okoliczności wskazują na niemożność lub poważne zagrożenia dla możliwości kontynuowania przez jednostkę działalności w dającej się przewidzieć przyszłości (tj. okresie nie krótszym niż jeden rok od dnia bilansowego), to w SzD wyjaśnia się, na czym zagrożenia te polegają i ich wpływ na obraz jednostki prezentowany w sprawozdaniu finansowym.

Jeżeli istnieją poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności, w SzD omawia się podjęte lub zamierzone działania naprawcze.

Wyniki działalności i sytuacja finansowa

6.30. SzD przedstawia za pomocą stosownych mierników finansowych i niefinansowych (w tym operacyjnych), wraz z ich opisem i analizą, najistotniejsze informacje o przebiegu realizacji celów jednostki w okresie sprawozdawczym oraz sytuacji finansowej (rentowność, płynność, sytuacja majątkowa i finansowa) na koniec tego okresu, przewidywanym jej rozwoju, w porównaniu z danymi za poprzedni okres lub okresy. Informacje te mają umożliwić użytkownikom poznanie czynników wpływających na działalność i kształtujących wynik oraz sytuację jednostki jak też wykazanie związków zachodzących między wynikami a postawionymi celami, a także umożliwić śledzenie tendencji i trendów, a na tej podstawie - zrozumienie, w jakim stopniu obecne wyniki mogą wpływać na potencjalne wyniki w przyszłości.

6.31. W przypadku niektórych jednostek celowa jest prezentacja w SzD wyników działalności w poszczególnych sferach rozwoju: ekonomicznej (finansowej), środowiskowej (wpływu na środowisko naturalne) i społecznej. W szczególności przydatne jest przedstawienie informacji dotyczących zagadnień społecznej odpowiedzialności jednostki i ochrony środowiska naturalnego (m.in. informacji o gospodarowaniu zasobami i składnikami przyrody, wpływie na środowisko naturalne, działaniach proekologicznych,

opłatach środowiskowych i innych kosztach ochrony środowiska, działaniach społecznych w tym opis kampanii społecznych i polityki jednostki w tym zakresie).

Jednostka zobowiązana przedstawia informacje dotyczące środowiska naturalnego oraz zagadnienia społeczne w oświadczeniu (sprawozdaniu) na temat informacji niefinansowych (por. pkt 8.1 standardu).

6.32. Jeżeli jednostka prowadzi działalność, dla której regulacje prawne określają normy ostrożnościowe (np. wymogi kapitałowe, normy płynności), SzD zawiera informacje czy owe normy są spełnione oraz przedstawia ocenę bezpieczeństwa jednostki z punktu widzenia tych regulacji.

6.33. SzD przedstawia informacje na temat zdarzeń nietypowych, jednorazowych, które istotnie wpływają na działalność, wyniki i sytuację jednostki, ich charakter oraz zakres wpływu w objętym sprawozdaniem okresie oraz przewidywany w przyszłości. Chodzi przy tym zarówno o zdarzenia, jakie nastąpiły w roku obrotowym jak i po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego. SzD opisuje w szczególności zagadnienia dotyczące:

- założeń przyszłej i efektów już prowadzonej restrukturyzacji lub racjonalizacji, działalności jednostki,
- przejęć, połączeń oraz podziału jednostki,
- zawarcia lub zakończenia umów o współpracę lub innych istotnych umów,
- sporów zbiorowych,
- istotnych spraw spornych.

W przypadku, gdy jednostka prowadzi restrukturyzację lub racjonalizację, bądź istnieją takie skonkretyzowane zamiary, przedstawia jej główne założenia, tj. cel, zamierzone działania i ich horyzont czasowy oraz już przeprowadzone działania, planowane i poniesione nakłady oraz planowane i osiągnięte efekty.

W przypadku przejęć, połączeń i podziału spółek, SzD przedstawia ich podstawy prawne oraz uzasadnienie ekonomiczne.

Jeżeli jednostka zawarła lub zakończyła umowę o współpracę (lub inną znaczącą umowę), SzD przedstawia strony tej umowy, cel i charakter współpracy oraz przewidywane skutki podjętej decyzji.

6.34. Aby ułatwić zrozumienie sytuacji jednostki i umożliwić przeprowadzenie analiz długookresowych, jednostka może - w razie np. przejęć, połączeń lub podziału - podać w SzD informacje finansowe pro-forma. Informacje finansowe pro-forma (hipotetyczne) przedstawiają dane porównawcze, ustalone zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości wiążącymi jednostkę, dla takich warunków, jakie istniały w okresie sprawozdawczym (tj. np. zakładając, że połączenie lub podział jednostek miały miejsce wcześniej niż data ich wykazania w sprawozdaniu finansowym). W przypadku takim w SzD zaznacza się wyraźnie, że są to dane pro-forma, prezentowane jedynie dla celów ilustracyjnych i przedstawiają sytuację hipotetyczną a nie rzeczywistą.

Przy przygotowaniu informacji finansowych pro-forma przydatne jest stosowanie przepisów i wytycznych dotyczących prospektu emisyjnego.

Perspektywy

6.35. W SzD wymagane jest przedstawienie przewidywanego rozwoju jednostki. Dobrą praktyką jest podbudowa przewidywań za pomocą prognoz i projekcji, w tym kluczowych mierników finansowych i niefinansowych, umożliwiających ocenę perspektyw jednostki co najmniej w najbliższym roku. Mierniki finansowe stanowiące przedmiot prognozy lub projekcji powinny być porównywalne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym. Pożądane jest też wskazanie celów i oczekiwań w dłuższym horyzoncie czasowym.

6.36. Jeżeli jednostka informuje użytkowników o swoich zamierzeniach i celach (np. poprzez media), wskazane jest zawarcie takich informacji również w SzD. Jeżeli jednostka

publikowała prognozy lub projekcje, to w SzD przedstawia się i wyjaśnia ewentualne istotne różnice między nimi a faktycznie osiągniętymi wynikami.

6.37. Kierownik jednostki przedstawiając przewidywania i oczekiwania dotyczące rozwoju jednostki, omawia zarówno pozytywne, jak i negatywne trendy, wyraźnie wskazując czynniki zależne i niezależne od jednostki. Opis perspektyw jednostki powinien być realistyczny i uwzględniać zamierzenia oceniane jako prawdopodobne do osiągnięcia.

Jeżeli cele i zamierzenia określono w ujęciu wartościowym i/lub ilościowym, to przedstawia się założenia przyjęte do szacunków oraz ryzyko z tym związane, tak by użytkownicy mogli ocenić prawdopodobieństwo realizacji celów.

6.38. Jeżeli z uwagi na warunki makroekonomiczne niepewność co do przyszłości jest nietypowo wysoka, co powoduje, że możliwości prognozowania są znacznie ograniczone, jednostka nie prezentuje konkretnych informacji dotyczących perspektyw. W takich przypadkach opisuje się w SzD ową niepewność i jej wpływ na zdolność jednostki do prognozowania oraz wpływ na wyniki działalności i sytuację finansową.

6.39. Jeżeli sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez biegłego rewidenta, a prognozy i projekcje wyniku finansowego lub dane pro-forma (por. pkt. 6.34 standardu) zawarte w SzD nie były weryfikowane przez biegłego rewidenta, celowe jest na to wskazać.

VII. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

7.1. Zasady ładu korporacyjnego określają wzorce kształtowania relacji spółek akcyjnych z ich otoczeniem. Kodeksy ładu korporacyjnego, zawierające zbiór dobrych praktyk z tej dziedziny stosowanych przez spółki akcyjne i ich organy, zwykle skierowane są do spółek giełdowych, jednak ich zasady mogą być przyjęte także przez inne jednostki. Stosowanie przez jednostkę zasad ładu korporacyjnego zwiększa jej wiarygodność, a publikowanie w SzD informacji na temat przyjętych w tym zakresie zasad czyni jednostkę bardziej przejrzystą. 7.2. Emitent przedstawia oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego. Oświadczenie to jest wyodrębnioną częścią SzD.

Dla spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie zasady (dobre praktyki) ładu korporacyjnego określiła Rada Giełdy.

Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych określiła Komisja Nadzoru Finansowego²⁷. Instytucja nadzorowana udostępnia na swojej stronie internetowej informację o stosowaniu zasad ładu lub odstępianiu od nich.

7.3. Jednostka wskazuje zbiór zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega bądź który przyjęła dobrowolnie oraz miejsce, gdzie tekst zbioru jest publicznie dostępny, a także podaje informacje związane ze stosowaniem zasad ładu korporacyjnego, w tym także wykraczające poza wymogi przewidziane regulacjami.

7.4. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego sporządzane przez zobowiązane do tego jednostki zawiera²⁸:

- wskazanie zasad ładu korporacyjnego, które nie były przez jednostkę stosowane, wraz z wyjaśnieniem okoliczności i przyczyn odstąpienia od ich stosowania oraz sposobu, w jaki spółka zamierza usunąć ewentualne skutki niezastosowania danej zasady lub jakie kroki zamierza podjąć by zmniejszyć ryzyko stąd wynikające w przyszłości,
- opis sposobu działania walnego zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania,
- opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki,

²⁷ Uchwała nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie wyдання "Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych", Dz. Urz. KNF z 2014 r., poz. 17.

²⁸ Par. 91 ust. 5 pkt 4 Rozporządzenia. Uchwała nr 1013/2007 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie określenia zakresu i struktury raportu dotyczącego stosowania zasad ładu korporacyjnego przez spółki giełdowe

- skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych spółki oraz ich komitetów²⁹,
- opis podstawowych cech stosowanych w jednostce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych wraz z jego oceną.

7.5. W oświadczeniu przedstawia się również informacje na temat posiadaczy papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę (w szczególności posiadających znaczne pakiety akcji), z uwzględnieniem uprzywilejowania akcji. Wskazuje się liczbę i wartość posiadanych znacznych pakietów akcji i udział poszczególnych posiadaczy, a także liczbę głosów na walnym zgromadzeniu i udział poszczególnych posiadaczy. W Oświadczeniu wskazuje się także wszelkie ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu oraz wszelkie ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych jednostki.

Opis polityki różnorodności

7.6. Emitent zobowiązany zawiera w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego opis polityki różnorodności stosowanej do jego organów administrujących, zarządzających i nadzorujących, celów tej polityki, sposobu realizacji oraz skutków w danym okresie sprawozdawczym³⁰.

7.7. W opisie polityki różnorodności wskazuje się, które kryteria różnorodności są stosowane i wyjaśnia powody ich wyboru. Wybierając tego rodzaju kryteria, uwzględnia się wszelkie odpowiednie aspekty różnorodności³¹ w celu zapewnienia, by organy jednostki dysponowały wystarczającą różnorodnością opinii oraz wiedzy fachowej potrzebnej do poprawnego zrozumienia obecnych spraw i długoterminowych ryzyk, a także możliwości związanych z działalnością jednostki³².

7.8. Jednostka przedstawia w oświadczeniu również³³:

- a) konkretne mierzalne cele uwzględnione w przyjętej przez nią polityce różnorodności oraz sposoby ich realizacji. Szczególnie użyteczne jest ustalenie ilościowych celów i ram czasowych oraz wskazanie w jaki sposób cele te są brane pod uwagę przy planowaniu rozwoju kadr, wyborze pracowników, ich mianowaniu oraz ocenie.
- b) stan wdrożenia polityki różnorodności oraz osiągnięte w tym zakresie rezultaty w okresie sprawozdawczym (w odniesieniu do wszystkich aspektów polityki). W przypadku nieosiągnięcia celów w zakresie polityki różnorodności jednostka określa sposób, w jaki zamierza osiągnąć te cele, ze wskazaniem ram czasowych, w których ma to - wedle jej planów - nastąpić.

7.9. Jeżeli jednostka nie stosuje polityki różnorodności, to w oświadczeniu wyjaśnia tę decyzję³⁴.

VIII. Oświadczenie (sprawozdanie) na temat informacji niefinansowych³⁵

8.1. SzD jednostki zobowiązanej obejmuje rozszerzone informacje niefinansowe, przedstawione w formie oświadczenia na temat informacji niefinansowych, będącego wyodrębnioną częścią SzD albo odrębnego sprawozdania na temat informacji finansowych, zamieszczanego na stronie internetowej jednostki nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego (w tym drugim przypadku jednostka zobowiązana zamieszcza w SzD

²⁹ W przypadku takim w "Charakterystyce jednostki" lub podobnym opisie pomija się informacje na ten temat

³⁰ Por. Par. 91 ust. 5 pkt 4 lit. I Rozporządzenia

³¹ Aspekty związane z różnorodnością mogą uwzględniać np.: wiek, płeć, wykształcenie, doświadczenie zawodowe, pochodzenie geograficzne, doświadczenie między narodowe

³² Por. pkt. 6 Wytycznych KE

³³ Por. pkt. 6 Wytycznych KE

³⁴ Por. § 91 ust. 5 pkt 4 lit. I Rozporządzenia

³⁵ Przy opracowaniu tego rozdziału standardu uwzględniono główne wskazówki zawarte w Wytycznych KE

informację, iż sporządziła odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych i podaje adres strony internetowej, na której będzie ono dostępne).

Jednostka zobowiązana sporządzająca oświadczenie (sprawozdanie) na temat informacji niefinansowych zgodnie z wymogami ustawy spełnia obowiązek ujawnienia wskaźników oraz informacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2 (por. pkt. 5.9, 6.19, 6.21, 6.31 standardu).

8.2. Oświadczenie (sprawozdanie) na temat informacji niefinansowych obejmuje co najmniej:

- 1) zwięzły opis modelu biznesowego jednostki;
- 2) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki;
- 3) opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień:
 - a) społecznych i pracowniczych,
 - b) środowiska naturalnego,
 - c) poszanowania praw człowieka oraz
 - d) przeciwdziałania korupcji, a także opis rezultatów stosowania tych polityk;
- 4) opis procedur należytej staranności³⁶ - jeżeli są stosowane w ramach polityk, o których mowa w pkt 3;
- 5) opis istotnych ryzyk związanych z działalnością jednostki mogących wywierać niekorzystny wpływ na zagadnienia, o których mowa w pkt 3, w tym ryzyk związanych z produktami jednostki lub jej relacjami z otoczeniem zewnętrznym, w tym z kontrahentami, a także opis zarządzania tymi ryzykami.

8.3. Informacje niefinansowe przedstawiane są w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki zobowiązanej oraz wpływu jej działalności na zagadnienia, o których mowa w pkt 8.2.3 standardu.

Istotną przesłanką do doboru rodzaju i zakresu przedstawianych informacji niefinansowych jest wpływ działalności jednostki zobowiązanej na zagadnienia, o których mowa w pkt. 8.2.3 standardu.

8.4 Jeśli w okresie sprawozdawczym zaszły istotne zmiany modelu biznesowego, polityk lub głównych ryzyk, jednostka zobowiązana w oświadczeniu (sprawozdaniu) na temat informacji niefinansowych zamieszcza informację o tym, wraz ze stosownymi wyjaśnieniami.

Model biznesowy

8.5. Opis modelu biznesowego przedstawia profil działalności jednostki zobowiązanej oraz cel i sposób działania, a także wskazuje sposób tworzenia i dostarczania wartości w perspektywie długoterminowej.

Opis modelu biznesowego może w całości lub części zastąpić opis charakterystyki działalności i zasobów, o których mowa w pkt. 6.5 i następnym standardu.

8.6. Opis modelu biznesowego obejmuje w szczególności: ogólny zarys sposobu działania jednostki zobowiązanej, wartości oferowanej różnym segmentom klientów za pośrednictwem swoich wyrobów, towarów lub usług, relacji z kontrahentami, kanałów komunikacji, dystrybucji i sprzedaży, organizacji wewnętrznej i najważniejszych procedur funkcjonowania, kluczowych zasobów i działań realizowanych w okresie sprawozdawczym, służących przekształceniu nakładów w wyniki, a także związków z innymi partnerami (interesariuszami), pozwalających na tworzenie wartości.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności

8.7. Oświadczenie (sprawozdanie) na temat informacji niefinansowych, oprócz informacji opisowych, przedstawia kluczowe użyteczne dla oceny jednostki zobowiązanej niefinansowe wskaźniki efektywności działalności. Dla interesariuszy szczególnie przydatne są informacje ilościowe, gdyż umożliwiają porównanie i ocenę postępów, zaś opisowe

³⁶ Ang. *due diligence*

wyjaśnienia do wskaźników ułatwiają lepsze ich zrozumienie. Dlatego w oświadczeniu (sprawozdaniu) na temat informacji niefinansowych celowe jest przedstawienie zbilansowanego połączenia informacji jakościowych i ilościowych oraz związków między nimi. Ułatwia to zwięzłe przedstawienie kompleksowego, wyważonego obrazu.

8.8. Przydatne jest prezentowanie zarówno ogólnych wskaźników efektywności, jak i typowych dla danego sektora lub właściwych dla konkretnych kwestii tematycznych, gdyż przyczynia się to do zwiększenia porównywalności oświadczenia (sprawozdania) i ułatwia ocenę. Wskazane jest, aby jednostka zobowiązana prezentowała te same wskaźniki efektywności w kolejnych oświadczeniach (sprawozdaniach), aby umożliwić ocenę tendencji i postępów w realizacji określonych celów. Jeśli jest to uzasadnione powodami biznesowymi, technicznymi, środowiskowymi lub podobnymi, prezentowane wskaźniki efektywności mogą być modyfikowane. W takich przypadkach wskazane jest przedstawienie danych porównawczych za poprzednie okresy i wyjaśnienie skutków zmian.

8.9. Szczególnie przydatne jest przedstawienie kluczowych wskaźników efektywności w powiązaniu z wyznaczonymi celami (o ile zostały określone), wielkościami uważanymi za pożądane (np. ustanowionymi w rekomendacjach lub wytycznych), danymi historycznymi oraz w porównaniu z innymi podmiotami lub średnimi sektorowymi.

Jednostka zobowiązana przedstawia kluczowe wskaźniki efektywności, które uważa za najbardziej użyteczne do pomiaru, monitorowania i oceny rozwoju, wyników, postępu i wpływu na otoczenie, a zarazem za ułatwiające porównanie z innymi podmiotami.

Polityki i rezultaty ich stosowania

8.10. Opis przyjętych i stosowanych przez jednostkę zobowiązaną polityk prezentuje jej podejście do zagadnień wymienionych w pkt. 8.2.3. standardu, głównych celów oraz sposobów, w jaki cele te mają być osiągnięte³⁷.

Oświadczenie (sprawozdanie) grupy kapitałowej na temat informacji finansowych zawiera opis polityki grupy w danym obszarze, a nie polityki stosowane przez poszczególne jednostki wchodzące w skład tej grupy.

8.11. W opisie można przedstawić także zasady i sposób zarządzania, obowiązki zarządu (i nadzór nad zarządem), sposób, w jaki alokacja zasobów wiąże się z celami, zarządzaniem ryzykiem i zamierzonymi wynikami.

8.12. Jeżeli jednostka zobowiązana nie stosuje polityki w zakresie jednego lub kilku z wymienionych w pkt. 8.2.3 standardu zagadnień, to wyjaśnia powody, dla których nie stosuje tego rodzaju polityk.

8.13. Opis polityki stosowanej w zakresie zagadnień społecznych i pracowniczych obejmuje na przykład kwestie:

- wdrożenia podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy,
- związane z różnorodnością, takie jak równe traktowanie (brak dyskryminacji) w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu,
- związane z zatrudnieniem, w tym przeprowadzanie konsultacji z pracownikami lub udział pracowników, warunki zatrudnienia i warunki pracy,
- relacji ze związkami zawodowymi, w tym poszanowanie praw związkowych,
- zarządzania kapitałem ludzkim, w tym oddziaływanie na przebieg kariery zawodowej i zdolność do zatrudnienia, systemy wynagrodzeń i szkolenia,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- relacji z konsumentami, w tym zadowolenia konsumentów, dostępności, wyrobów, które mogą wpływać na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów, wpływu na konsumentów podatnych na zagrożenia,

³⁷ Istnieje wiele - ogólnych lub adresowanych do wybranych branż (sektorów) - między narodowych wytycznych, zawierających użyteczne wskazówki dotyczące stosowania polityk. Przykładami są: wytyczne OECD, wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, Trójstronna deklaracja zasad Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej, norma ISO 26000

- odpowiedzialnego marketingu i odpowiedzialnej działalności badawczej,
- relacji ze społeczeństwem, w tym wpływu na rozwój społeczny i gospodarczy społeczności lokalnych.

8.14. Tematyka faktycznego i możliwego wpływu jednostki zobowiązanej na środowisko naturalne oraz sposobu, w jaki obecne i przewidywalne kwestie mogą wpłynąć na rozwój, wyniki lub sytuację jednostki zobowiązanej obejmuje przykładowo informacje dotyczące:

- zapobiegania zanieczyszczeniom i skuteczności kontroli tych działań,
- wpływu zużycia energii na środowisko,
- bezpośrednich i niebezpośrednich emisji do powietrza (gazów cieplarnianych, substancji toksycznych, substancji eutrofizujących i zakwaszających itd.),
- wykorzystywania i ochrony zasobów naturalnych (np. wody, gruntów) i związanej z tym ochrony bioróżnorodności,
- gospodarowania odpadami,
- wpływu na środowisko transportu lub wykorzystywania wyrobów, towarów i usług oraz ich unieszkodliwiania,
- opracowywania wyrobów i usług ekologicznych.

8.15. Informacje o sposobie poszanowania przez jednostkę zobowiązaną praw człowieka mogą określać oczekiwania tej jednostki względem jej kierownictwa, pracowników i partnerów (w szczególności dostawców i podwykonawców) w zakresie praw człowieka, w tym podstawowych warunków pracy wyjaśniać do których praw odnosi się zobowiązanie do ich poszanowania.

8.16. W odniesieniu do polityki przeciwdziałania korupcji i łapownictwu oraz sposobu postępowania w przypadku wystąpienia tych zjawisk pożądane jest przedstawienie informacji dotyczących organizacji, decyzji, instrumentów (rozwiązań) oraz zasobów służących walce z tymi zjawiskami. Jednym z aspektów, który może zostać podniesiony jest kwestia dotycząca sygnalistów (demaskatorów).

Przydatne jest przedstawienie przez jednostkę zobowiązaną sposobu, w jaki ocenia ona zagrożenia korupcją i łapownictwem i podejmuje działania w celu zapobiegania lub łagodzenia ich negatywnego wpływu, monitoruje ich skuteczność oraz komunikuje się w tych kwestiach wewnątrz i na zewnątrz.

8.17. Oczekuje się, że oświadczenie (sprawozdanie) na temat informacji niefinansowych przedstawi użyteczny, rzetelny i wyważony obraz rezultatów polityk zastosowanych przez jednostkę zobowiązaną, odzwierciedlając w kompleksowy i zwięzły sposób wyniki podjętych przez nią operacji i działań, w tym wpływ jej działalności na zagadnienia, o których mowa w pkt. 8.2.3 standardu. Szczególnie przydatne jest wyjaśnienie związków między wynikami finansowymi a niefinansowymi jednostki zobowiązanej.

Procedury należytej staranności

8.18. Procedury należytej staranności dotyczą polityk, zarządzania ryzykiem i wyników, i mają na celu zapewnienie osiągnięcia konkretnego celu w ramach stosowanych polityk (np. zapewnić, by emisja dwutlenku węgla pozostawała poniżej określonego poziomu lub by w całym łańcuchu dostaw przestrzegano praw człowieka). Pomagają one w identyfikacji obecnych i potencjalnych negatywnych wpływów oraz zapobieganiu i łagodzeniu ich skutków. Jednostka zobowiązana przedstawia informacje dotyczące stosowanych przez nią procedur należytej staranności, przy uwzględnieniu zasady proporcjonalności, np. w odniesieniu do swoich dostawców i podwykonawców, zapobiegania negatywnym wpływom i łagodzenia ich skutków, ustanawiania celów polityk i pomiaru postępów w ich realizacji.

Ryzyka

8.19. Jednostka zobowiązana przedstawia informacje na temat głównych ryzyk związanych z jej działalnością (prowadzonych przez nią operacji, oferowanych wyrobów, towarów lub usług, łańcucha dostaw, relacji gospodarczych itp.) oraz sposobu (zasad, metod) i efektów

zarządzania nimi. W szczególności wyjaśnia jaki wpływ wywarły główne rodzaje ryzyka na jej model biznesowy, operacje, wyniki rynkowe i finansowe oraz na jej otoczenie, niezależnie od tego czy wynika on z decyzji bądź działań jednostki, czy też z czynników zewnętrznych. Wskazane jest przedstawienie opisu procedur stosowanych do identyfikacji i oceny tego rodzaju ryzyk.

W uzasadnionych przypadkach, przy uwzględnieniu zasady proporcjonalności, informacje na temat ryzyka mogą dotyczyć dostawców i podwykonawców.

Zasady, standardy, wytyczne

8.20. Sporządzając oświadczenie (sprawozdanie) na temat informacji niefinansowych jednostka zobowiązana może stosować dowolne zasady, w tym opracowane przez siebie zasady, krajowe lub międzynarodowe (w tym unijne) standardy, ramowe koncepcje, normy lub wytyczne³⁸. Korzystanie z uznanych wzorców ułatwia interpretację i ocenę informacji oraz zapewnia ich porównywalność.

Jeśli jednostka zobowiązana stosuje bezpośrednio któreś z zasad, standardów, norm lub wytycznych bądź wykorzystywała je do opracowania własnych zasad, w oświadczeniu (sprawozdaniu) na temat informacji niefinansowych wskazuje je.

Załącznik

Przykładowe standardy, ramowe koncepcje, normy i wytyczne, jakie mogą być zastosowane przy sporządzaniu oświadczenia (sprawozdania) na temat informacji niefinansowych:

- Standard Informacji Niefinansowych³⁹,
- Globalna Inicjatywa Sprawozdawcza⁴⁰,
- system ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) wraz z powiązаныmi sektorowymi dokumentami referencyjnymi⁴¹,
- norma Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej ISO 26000⁴²,
- inicjatywa ONZ Global Compact⁴³,
- wytyczne Organizacji Współpracy Regionalnej i Rozwoju (OECD) dla przedsiębiorstw wielonarodowych⁴⁴,
- trójstronna deklaracja zasad Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej⁴⁵,
- standardy Rady ds. Standardów Zrównoważonej Rachunkowości⁴⁶,
- Międzynarodowe Ramy Sprawozdawczości Zintegrowanej⁴⁷,
- Modelowe wytyczne dotyczące przekazywania informacji z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego inwestorom uczestniczącym w Inicjatywie ONZ na rzecz Zrównoważonych Giełd Papierów Wartościowych⁴⁸,

³⁸ Wykaz przykładowych standardów, ramowych koncepcji i, norm i wytycznych zawiera Załącznik

³⁹ Standard Informacji Niefinansowych jest regulacją środowiskową, której opracowanie było koordynowane przez Fundację Standardów Raportowania oraz Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych. SIN ułatwia polskim spółkom wy pełnienie obowiązków raportowania informacji niefinansowych określonych Dyrektywą 2014/95/UE. SIN w szczególności omawia znaczenie mierników i ich doboru z punktu widzenia rynków kapitałowych oraz przedstawia szczegółowy opis obszarów wymagających raportowania, z uwzględnieniem propozycji kluczowych mierników i ich potencjalnej ważności dla jednostek reprezentujących różne sektory; <https://standards.org.pl/sin/>

⁴⁰ Global Reporting Initiative, <https://www.globalreporting.org/standards>

⁴¹ Eco-Management and Audit Scheme, http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

⁴² ISO 26000 - Social responsibility, <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>

⁴³ www.unglobalcompact.org

⁴⁴ Guidelines for Multinational Enterprises of the Organisation for Economic Cooperation and Development, <http://www.oecd.org/corporate/mne/>

⁴⁵ Tripartite Declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy of the International Labour Organisation, http://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang-en/index.htm

⁴⁶ Sustainability Accounting Standards Board, www.sasb.org

⁴⁷ International Integrated Reporting Framework, <http://integratedreporting.org>

⁴⁸ Model Guidance on reporting ESG information to investors of the UN Sustainable Stock Exchanges Initiative, <https://www.unglobalcompact.org/take-action/action/stock-exchange-reporting>

- kluczowe wskaźniki efektywności Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Analityków Finansowych z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego⁴⁹,
- standardy AccountAbility⁵⁰,
- standardy Rady ds. Standardów Ujawniania Informacji dotyczących Klimatu⁵¹,
- Wytyczne dotyczące śladu środowiskowego produktu i organizacji⁵²,
- cele zrównoważonego rozwoju ONZ, rezolucja z dnia 25 września 2015 r. "Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030"⁵³,
- Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka wdrażające ramy ONZ "Ochrona, poszanowanie i naprawa"⁵⁴,
- wytyczne OECD dotyczące należytej staranności dla odpowiedzialnych łańcuchów dostaw minerałów z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka wraz z suplementami⁵⁵,
- projekt na rzecz ujawniania informacji dotyczących emisji dwutlenku węgla⁵⁶,
- Wytyczne FAO-OECD dotyczące odpowiedzialnych łańcuchów dostaw rolnych⁵⁷,
- Wytyczne dotyczące sprawozdania strategicznego Rady ds. Sprawozdawczości Finansowej Zjednoczonego Królestwa⁵⁸,
- Protokół w sprawie kapitału naturalnego⁵⁹,
- Kodeks zrównoważonego rozwoju wydany przez niemiecką Radę na rzecz Zrównoważonego Rozwoju⁶⁰).

⁴⁹ European Federation of Financial Analysts Societies' KPIs for Environmental, Social, Governance, http://www.effas-esg.com/?page_id=206 oraz <http://effas.net/about-us/commissions/cesg-environment-social-and-governance.html>

⁵⁰ AccountAbility AA1000 Standards, <http://www.accountability.org/standards/>

⁵¹ Climate Disclosure Standards Board, www.cdsb.net

⁵² Product and Organisation Environmental Footprint Guides,

http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/footprint/OEF%20Guide_final_July%202012_clean%20version.pdf

⁵³ UN Sustainable Development Goals, Resolution of 25 September 2015 transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁵⁴ Guiding Principles Reporting Framework on Business and Human Rights, <https://www.ungpreporting.org/>

⁵⁵ OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains from Conflict-Affected and High-Risk areas, <http://www.oecd.org/corporate/mne/mining.htm>

⁵⁶ CDP, dawniej Carbon Disclosure Project, www.cdp.net

⁵⁷ Guidance for Responsible Agricultural Supply Chains of FAO-OECD, <http://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/rbc-agriculture-supply-chains.htm>

⁵⁸ Guidance on the Strategic Report of the UK Financial Reporting Council,

<https://www.frc.org.uk/accountants/accounting-and-reporting-policy/clear-and-concise-and-wider-corporate-reporting/narrative-reporting/guidance-on-the-strategic-report>

⁵⁹ Natural Capital Protocol, <https://naturalcapitalcoalition.org/protocol>

⁶⁰ Sustainability Code of the German Council for Sustainable Development, <https://www.nachhaltigkeitsrat.de/en/altseiten-und-inhalte/alte-seiten-deaktiviert/sustainability-code/>

6. RAPORTOWANIE NIEFINANSOWE

6.1. Zakres

Art. 49b, ust. 2-11 ustawy o rachunkowości

2. Oświadczenie na temat informacji niefinansowych obejmuje co najmniej:

- 1) zwięzły opis modelu biznesowego jednostki;
- 2) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki;
- 3) opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji, a także opis rezultatów stosowania tych polityk;
- 4) opis procedur należytej staranności - jeżeli jednostka je stosuje w ramach polityk, o których mowa w pkt 3;
- 5) opis istotnych ryzyk związanych z działalnością jednostki mogących wywierać niekorzystny wpływ na zagadnienia, o których mowa w pkt 3, w tym ryzyk związanych z produktami jednostki lub jej relacjami z otoczeniem zewnętrznym, w tym z kontrahentami, a także opis zarządzania tymi ryzykami.

3. Sporządzając oświadczenie na temat informacji niefinansowych, jednostka przedstawia informacje niefinansowe w zakresie, w jakim są one niezbędne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki oraz wpływu jej działalności na zagadnienia, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

4. W przypadku gdy istnieje powiązanie pomiędzy wartościami wykazanymi w rocznym sprawozdaniu finansowym a informacjami zawartymi w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, oświadczenie to powinno zawierać odniesienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym, a także dodatkowe wyjaśnienia dotyczące tych kwot.

5. Jeżeli jednostka nie stosuje polityki w odniesieniu do jednego lub kilku zagadnień, o których mowa w ust. 2 pkt 3, w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych jednostka podaje powody jej niestosowania.

6. Jednostka w wyjątkowych przypadkach może pominąć w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych informacje dotyczące oczekiwanych zdarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji, jeżeli - zgodnie z uzasadnioną opinią kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę - ujawnienie takich informacji miałoby istotnie szkodliwy wpływ na sytuację rynkową jednostki. Jednostka nie może pominąć tych informacji, jeżeli uniemożliwi to prawidłową i obiektywną ocenę rozwoju, wyników i sytuacji jednostki oraz wpływu jej działalności na zagadnienia, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

7. Jeżeli jednostka pominie w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych informacje, o których mowa w ust. 6, informuje o tym w tym oświadczeniu.

8. Jednostka przy sporządzaniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych może stosować dowolne zasady, w tym własne zasady, krajowe, unijne lub międzynarodowe standardy, normy lub wytyczne. W oświadczeniu jednostka zawiera informację o tym, jakie zasady, standardy, normy lub wytyczne zastosowała.

9. Jednostka może nie sporządzać oświadczenia na temat informacji niefinansowych, jeżeli wraz ze sprawozdaniem z działalności sporządzi odrębnie sprawozdanie na temat informacji niefinansowych oraz zamieści je na swojej stronie internetowej w terminie 6 miesięcy od dnia bilansowego. Jednostka zamieszcza w sprawozdaniu z działalności informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych zgodnie z wymogami określonymi w ust. 2-8. Do sprawozdania na temat informacji niefinansowych przepisy ust. 2-8, art. 4a ust. 1, art. 45 ust. 4 i 5, art. 52 ust. 3 pkt 2, art. 68 oraz art. 73 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

10. Przyjmuje się, że jednostka sporządzająca oświadczenie na temat informacji niefinansowych albo sprawozdanie na temat informacji niefinansowych zgodnie z wymogami ustawy spełnia obowiązek ujawnienia wskaźników oraz informacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2.

11. Jednostka będąca jednostką zależną, w tym jednostką dominującą niższego szczebla, może nie sporządzać oświadczenia na temat informacji niefinansowych albo sprawozdania na temat informacji niefinansowych, jeżeli jej jednostka dominująca wyższego szczebla mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządza oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych albo sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych zgodnie z przepisami prawa państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego, któremu podlega, którym obejmuje tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla. W takim przypadku jednostka ujawnia w sprawozdaniu z działalności nazwę i siedzibę jej jednostki dominującej wyższego szczebla sporządzającej oświadczenie albo sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmuje tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla.

6.2. Raportowanie rozszerzonych informacji niefinansowych oraz o polityce różnorodności – wytyczne Ministerstwa Finansów⁶¹

RAPORTOWANIE INFORMACJI O POLITYCE RÓŻNORODNOŚCI

1. Czy emitent ma obowiązek stosować politykę różnorodności w odniesieniu do organów administrujących, zarządzających i nadzorujących?

Nie, emitent nie ma takiego obowiązku. Natomiast emitent raportuje informacje o polityce różnorodności, jeśli stosuje taką politykę. W przypadku, gdy emitent nie stosuje polityki różnorodności, to zgodnie z przepisami ma obowiązek przedstawić tylko wyjaśnienie takiej decyzji.

2. Czy emitenci mający poniżej 250 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty nie będą musieli raportować informacji o polityce różnorodności?

Kryterium 250 pracowników nie jest kluczowym kryterium. Decydujące jest przekroczenie przez emitenta dowolnych dwóch progów z trzech, tj.:

- średnioroczne zatrudnienie - 250 osób lub
- suma aktywów bilansu - 85 mln zł lub
- przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów – 170 mln zł.

Jeśli zatem emitent przekroczy oba progi finansowe ale będzie mieć np. tylko 100 pracowników, to też będzie objęty obowiązkiem raportowania informacji o polityce różnorodności.

3. Czy jeśli emitent wprowadzi (lub już posiada) politykę różnorodności pod kątem np. pochodzenia geograficznego członków organów spółki, to czy i tak będzie musiał uzasadnić brak polityki różnorodności pod kątem wieku, płci oraz wykształcenia i doświadczenia zawodowego, o których jest mowa w przepisie rozporządzenia?

Nie, ponieważ przepisy nie wymagają, aby emitenci posiadali jakąkolwiek politykę

⁶¹ https://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/rachunkowosc/najczesciej-zadawane-pytania2/-/asset_publisher/yQ5z/content/raportowanie-rozszerzonych-informacji-niefinansowych-oraz-o-polityce-roznorodnosc?redirect=http%3A%2F%2Fwww.mf.gov.pl%2Fministerstwo-finansow%2Fdzialalnosc%2Frachunkowosc%2Fnajczesciej-zadawane-pytania2%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_yQ5z%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1

różnorodności, a jeśli emitenci ją posiadają, to nie ma wymogu pod jakim aspektem ta polityka ma być. Aspekty wymienione w przepisach są tylko przykładowymi aspektami, które emitenci mogą uwzględnić w swojej polityce różnorodności.

4. ***Jeśli emitent posiada politykę różnorodności w odniesieniu do składu zarządu, ale nie posiada polityki w odniesieniu do składu rady nadzorczej, to czy musi z jednej strony ujawniać politykę w odniesieniu do zarządu oraz wyjaśnienie braku polityki różnorodności w odniesieniu do rady nadzorczej? Albo czy można uznać, że posiadanie polityki różnorodności w odniesieniu tylko do jednego organu jest już posiadaniem takiej polityki i emitent nie musi tłumaczyć się z braku polityki w odniesieniu do innego organu?***

W tym przypadku emitent raportuje politykę różnorodności w części w jakiej ją posiada, a dodatkowo zawiera wyjaśnienie braku polityki w pozostałym zakresie.

5. ***Czy jeśli emitent będący jednostką dominującą grupy kapitałowej przekroczy progi nie na poziomie jednostkowym, lecz na poziomie skonsolidowanym, to będzie raportować informacje o polityce różnorodności na poziomie całej grupy?***

Raportowanie informacji o polityce różnorodności dotyczy tylko jednostek, nie dotyczy raportowania za całą grupę kapitałową. Czyli raportuje tylko ten emitent, który przekroczy określone kryteria. Natomiast jeśli emitent jest równocześnie jednostką dominującą w grupie kapitałowej, to sporządzając sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej musi zawrzeć w ramach oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego informacje o polityce różnorodności ale w odniesieniu do emitenta (a nie do grupy kapitałowej), zgodnie z ust. 4 par. 92 znowelizowanego rozporządzenia ws. informacji bieżących i okresowych.

RAPORTOWANIE ROZSZERZONYCH INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

1. ***Gdzie powinno być opublikowane odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych?***

Odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych podlega zgodnie z art. 49b ust. 9 UoR umieszczeniu na stronie internetowej jednostki w terminie 6 miesięcy od dnia bilansowego. Analogiczna zasada dotyczy skonsolidowanego sprawozdania na temat informacji niefinansowych.

2. ***Czy oświadczenie na temat informacji niefinansowych ma być odrębną częścią sprawozdania z działalności? Czy to jest jakaś sekcja?***

Tak, zgodnie z art. 49b ust. 1 UoR takie oświadczenie ma być zawarte w sprawozdaniu z działalności jako „wyodrębniona część”. Analogiczny przepis art. 55 ust. 2b UoR dotyczy oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych.

3. ***Jeśli w sprawozdaniu z działalności spółka opisze np. system zarządzania ryzykami (czyli ujawni dane wymagane obowiązkiem z art. 49b UoR), to czy musi je powtórzyć w „sekcji” oświadczenia nt. informacji niefinansowych?***

Tak, ponieważ dyrektywa 2014/95 i w ślad za tym ustawa o rachunkowości określają minimalny zakres informacji, które mają się znaleźć w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, które ma być wyodrębnioną częścią sprawozdania z działalności. Zatem powtórzenia mogą być nie do uniknięcia. Wydaje się natomiast, że w pozostałej ogólnej części sprawozdania z działalności można w celu uniknięcia powtórzeń zamieścić odnośnik do informacji wykazanych w części będącej

oświadczeniem na temat informacji niefinansowych, chyba że te informacje mają także znaleźć się w wyodrębnionej części będącej np. oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego.

4. ***Jeśli spółka wydaje odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, to jakie stwierdzenie zawarte w oświadczeniu w sprawozdaniu z działalności jest wystarczające?***

Zgodnie z art. 49b ust. 9 UoR w przypadku sporządzenia odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych jednostka powinna zamieścić w sprawozdaniu z działalności informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych. Dobrą praktyką byłoby umieszczenie także informacji o stronie internetowej jednostki na której zostanie później zamieszczone to odrębne sprawozdanie.

5. ***Jeśli spółka chce skorzystać ze zwolnienia ze sporządzania jednostkowego oświadczenia (lub odrębnego sprawozdania) na temat informacji niefinansowych i przedstawi oświadczenie na temat informacji niefinansowych grupy sporządzone przez jednostkę dominującą z innego kraju UE (bądź szerzej: EOG) – to czy musi je przetłumaczyć na język polski?***

Tak, w takim przypadku jednostka ma obowiązek przedstawić oświadczenie (lub odrębne sprawozdanie) na temat informacji niefinansowych przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego. Takie oświadczenie lub odrębne sprawozdanie należy zamieścić na swojej stronie internetowej. Zwracamy natomiast uwagę, że jednostki, które nie spełniają kryteriów określonych w art. 49b UoR, nie mają obowiązku tłumaczenia i umieszczenia na swojej stronie internetowej oświadczenia (lub odrębnego sprawozdania) na temat informacji niefinansowych, nawet jeśli ich jednostki dominujące z wyższych szczebli sporządzają takie informacje na poziomie grupy.

6. ***Czy jeżeli jednostka dominująca jest objęta obowiązkiem raportowania niefinansowego, to jej wszystkie jednostki zależne też muszą sporządzać swoje oświadczenia (lub odrębne sprawozdania) na temat informacji niefinansowych?***

Nie, jeżeli jednostki zależne same nie spełniają warunków z art. 49b ust. 1 UoR, tj. nie są największymi z dużych jednostek zainteresowania publicznego. Będą natomiast przypadki, że obowiązkiem raportowania informacji niefinansowych na poziomie jednostkowym będą objęte zarówno jednostka dominująca, jak i jej niektóre lub wszystkie jednostki zależne, ponieważ każda z nich będzie samodzielnie spełniać kryteria z art. 49b ust. 1 UoR.

7. ***Jeśli spółka nie jest podmiotem dominującym w grupie, a podmiot dominujący publikuje raport za granicą, to czy podlega ona obowiązkowi raportowania informacji niefinansowych?***

Nie, jeśli jednostka (spełniająca kryteria z art. 49b UoR) skorzysta ze zwolnienia ze sporządzenia oświadczenia (lub odrębnego sprawozdania) na temat informacji niefinansowych. Jest to możliwe tylko jeżeli jej jednostka dominująca wyższego szczebla z obszaru EOG obejmie tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla swoim oświadczeniem (lub odrębnym sprawozdaniem) grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych.

8. ***Czy jednostka jest objęta obowiązkiem rozszerzonego raportowania niefinansowego w przypadku gdy spółka matka ma siedzibę poza obszarem europejskim?***

Nie, jeśli jednostka nie spełni kryteriów z art. 49b ani art. 55 ust. 2b UoR. Natomiast „pośrednio” nowe wymogi dyrektywy 2014/95 będą mieć wpływ także na takie spółki zależne, jeśli ich spółka-matka z innego kraju EOG będzie objęta obowiązkiem raportowania na poziomie grupy. W takim przypadku mimo, że dana spółka zależna w Polsce nie będzie podlegać pod polskie przepisy, to zapewne będzie musiała raportować wewnętrznie na potrzeby spółki-matki z innego kraju EOG. Analogiczna sytuacja będzie mieć też miejsce, gdy spółka matka w Polsce będzie wymagać od wszystkich swoich spółek zależnych raportowania wewnętrznego na potrzeby sporządzenia przez spółkę matkę skonsolidowanego oświadczenia lub sprawozdania na temat informacji niefinansowych.

9. ***Czy jeśli spółka zdecyduje się na wcześniejsze wdrożenie nowych wymagań w zakresie raportowania danych niefinansowych i przygotuje odrębne sprawozdanie w zakresie tych informacji już za rok 2016 (w ramach raportu zintegrowanego opublikowanego do 6 miesięcy po dniu bilansowym), to czy może w sprawozdaniu z działalności za 2016 rok wyłączyć się do tego odrębnie przygotowanego sprawozdania aby wypełnić wymagania art. 49b?***

Nie - ponieważ nowe przepisy z art. 49b UoR mają zastosowanie do sprawozdań z roku obrotowego rozpoczynający się od 1 stycznia 2017 r., zatem do sprawozdań z działalności za rok 2016 mają zastosowanie poprzednie przepisy, które wymagają podania bezpośrednio w sprawozdaniu z działalności m.in. wskaźników niefinansowych istotnych dla oceny sytuacji jednostki wraz z informacjami dotyczącymi zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia. Jeśli spółka sporządzi odrębne sprawozdanie niefinansowe za 2016 rok, to będzie ono traktowane tak jak wszystkie dotychczasowe sprawozdania niefinansowe, to znaczy jako dobrowolne sprawozdanie spółki, do którego odniesienie można oczywiście zawrzeć w sprawozdaniu z działalności, ale nie będzie to traktowane jako wypełnienie wymogu dotychczasowego art. 49 ust. 3 UoR.

10. ***Jeśli spółka zastosuje standardy raportowania, które wymagają przeprowadzenia konsultacji z interesariuszami i w ich wyniku okaże się, że jakiś obszar wymieniony w art. 49b ustawy o rachunkowości nie jest dla tych interesariuszy istotny, np. zagadnienia dotyczące walki z korupcją – to czy spółka może taki obszar pominąć w ramach obowiązkowego raportowania polityk?***

Nie – ponieważ jeśli spółka ma politykę np. w obszarze walki z korupcją to powinna zgodnie z wymogami art. 49b ust. 2 pkt 3 przedstawić opis takiej polityki i jej rezultaty, niezależnie od tego co wymaga (lub z czego zwalnia) dany standard raportowania. Spółka nie raportuje takiej polityki tylko, jeśli jej nie posiada i w takim przypadku przedstawia uzasadnienie braku danej polityki. Należy zwrócić uwagę, że ustawa – zgodnie z dyrektywą – wymaga ujawnienia polityk w określonych kwestiach (obszarach) niezależnie od tego jakie standardy raportowania wybierze sobie spółka. Na rynku funkcjonują na przykład standardy raportowania dotyczące wyłącznie zagadnień środowiska naturalnego – a więc ich zastosowanie nie będzie oznaczać, że spółka spełniła wszystkie wymogi obowiązkowych ujawnień określone w ustawie o rachunkowości. Należy podkreślić, że spółka powinna mieć na uwadze spełnienie minimum wymogów ujawnień określonych w ustawie i nie traktować żadnego

standardu jako ekwiwalentu przepisów ustawowych.

11. **Art. 77 UoR – dotyczący kary za niesporządzenie lub nieprawidłowe sporządzenie sprawozdań - nie uległ zmianie, w przeciwieństwie do art. 79 UoR dotyczącego kar za brak publikacji. Czy to oznacza, że spółka, która w sprawozdaniu z działalności umieści informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania niefinansowego ale de facto go nie sporządzi – nie będzie objęta sankcjami z art. 77 UoR?**

Nie – spółka w takim przypadku będzie objęta sankcjami, ale nie z tytułu tego, że nie sporządziła odrębnego sprawozdania niefinansowego, lecz z tytułu braku wykonania podstawowego obowiązku, a więc braku zawarcia oświadczenia na temat informacji niefinansowych w ramach sprawozdania z działalności.

12. **Jeśli spółka wybierze opcję sporządzenia odrębnego sprawozdania niefinansowego, to czy będzie mieć więcej czasu na jego sporządzenie niż gdyby sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych w ramach sprawozdania z działalności?**

Nie – ponieważ zgodnie z art. 49b ust. 9 UoR spółka może nie sporządzać oświadczenia na temat informacji niefinansowych w ramach sprawozdania z działalności pod warunkiem, że „wraz ze sprawozdaniem z działalności sporządzi odrębnie sprawozdanie na temat informacji niefinansowych oraz (...)”. Zatem bez względu na formę (czy w ramach sprawozdania z działalności czy odrębnie) spółka musi sporządzić informacje wymagane na podstawie art. 49b w terminie sporządzenia sprawozdania z działalności.

13. **Jeżeli spółka dominująca sporządza oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, to czy dane niefinansowe powinny być konsolidowane? Czy można pokazać dane w podziale na poszczególne spółki/segmenty? Czasem niektóre dane będzie trudno po prostu „sumować”. Czy w przypadku, gdy jednostka zależna lub dominująca nie spełnia wymogów do obowiązkowego raportowania rozszerzonych informacji niefinansowych, ale grupa kapitałowa ma taki obowiązek na poziomie skonsolidowanym, to oświadczenie/sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych powinno zawierać wyłącznie dane skonsolidowane czy również dane jednostkowe?**

Tak – w oświadczeniu/sprawozdaniu grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych informacje powinny być o całej grupie, a więc „skonsolidowane” (zagregowane). Jeśli będą pewne dane, których nie będzie można podać na poziomie całej grupy, to powinno to być wyjaśnione i wtedy takie dane można przedstawić na poziomie poszczególnych spółek lub segmentów. W kwestii segmentów – jeśli grupa kapitałowa przyjmie w ramach polityki, np. w obszarze środowiskowym, podział na kilka segmentów, to wtedy np. wskaźniki wyników polityki w tym obszarze może prezentować w podziale na te segmenty. Mogą być przypadki, że jedna grupa będzie mieć politykę grupy, np. w obszarze kwestii pracowniczych lub środowiska, w podziale na segmenty geograficzne (np. Europa, Azja, Afryka), jest możliwe, że ta polityka będzie mieć trochę inne cele szczegółowe i wskaźniki/mierniki wyników tej polityki, zatem w takim przypadku nie wszystkie dane i wskaźniki na poziomie grupy będą „sumowane”. Nie ma obowiązku ujawniania w oświadczeniu/sprawozdaniu grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych informacji na poziomie poszczególnych jednostek, jest obowiązek ujawnienia informacji na poziomie grupy, zwłaszcza gdy grupa ma jednolite polityki w obszarach

wskazanych w UoR. Jeśli polityka grupy w danym obszarze jest podzielona, to wtedy informacje powinny być prezentowane także w tym podziale.

14. ***Jeżeli jesteśmy spółką dominującą w grupie kapitałowej (mamy kilka spółek bezpośrednio od nas zależnych) i jednocześnie jesteśmy spółką zależną od innego podmiotu (czyli jest to przypadek wieloszczeblowej grupy kapitałowej) i jako spółka indywidualnie spełniamy kryteria określone w UoR, to czy mamy obowiązek przygotować własny raport niefinansowy, czy wystarczy, że nasza spółka nadrzędna (spółka dominująca wyższego szczebla) obejmie nas (i nasze spółki zależne) swoim skonsolidowanym raportem niefinansowym?***

Jeśli spółka dominująca indywidualnie przekracza kryteria określone w art. 49b ust. 1 UoR, to występuje obowiązek sporządzenia oświadczenia/sprawozdania na temat informacji niefinansowych na poziomie tej jednostki. Lecz jeśli równocześnie nad tą jednostką dominującą jest inna jednostka dominująca wyższego szczebla, która jest z kraju EOG i obejmie tę jednostkę dominującą i wszystkie jej jednostki zależne swoim oświadczeniem/sprawozdaniem, to wtedy spółka dominująca niższego szczebla może skorzystać ze zwolnienia z obowiązku sporządzenia swojego oświadczenia/sprawozdania (art. 49b ust. 11 UoR). W takim przypadku spółka korzystająca ze zwolnienia musi ujawnić w swoim sprawozdaniu działalności nazwę i siedzibę jej jednostki dominującej wyższego szczebla oraz zamieścić na swojej stronie internetowej to oświadczenie/sprawozdanie jednostki dominującej wyższego szczebla w terminie 30 dni od dnia jego zatwierdzenia, ale nie później niż 12 miesięcy od swojego dnia bilansowego. Jeśli jednostka dominująca wyższego szczebla ma siedzibę poza Polską, lecz w kraju EOG, to zamieszczeniu na stronie internetowej podlega jej oświadczenie/sprawozdanie przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego.

15. ***Jak agregować dane w wybranych wskaźnikach przy raportowaniu dla grupy kapitałowej, gdy: w grupie jest dużo spółek (ok. 35), występuje różny stopień powiązania pośredniego i bezpośredniego (5%, 40%, 60%, 100%) oraz grupa ma cztery zróżnicowane segmenty operacyjne. Czy sporządzając oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych można pominąć niektóre podmioty zależne/stowarzyszone, które są np. „mało istotne” lub ich działalność jest ograniczona tylko do dystrybucji? Czy oświadczenie powinno obejmować wszystkie podmioty należące do grupy kapitałowej - nawet te, w których podmiot posiada niewielki udział? Czy grupy kapitałowe muszą raportować dane niefinansowe również dla tych spółek, w których mają nie 100%, a np. 20% udziałów?***

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że oświadczeniem/sprawozdaniem grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych mają być objęte jednostki tworzące grupę (nie ma tutaj znaczenia, czy grupa ma jeden czy kilka segmentów operacyjnych). Zgodnie z UoR grupę tworzą wyłącznie spółka dominująca i jej jednostki zależne (niezależnie od tego, czy grupa ma jednoszczeblową czy wieloszczeblową strukturę). Zatem wszystkie jednostki, w których spółka dominująca sporządzająca ww. oświadczenie/sprawozdanie ma udziały, a które nie spełniają definicji jednostki zależnej (kryterium kontroli), tj. na przykład jednostki stowarzyszone oraz współzależne, nie są obejmowane ww. oświadczeniem/sprawozdaniem. Oczywiście na zasadzie dobrowolności dane dotyczące tych jednostek (innych niż jednostki zależne) można przedstawić, ale w sposób odrębny, tak aby na przykład „nie polepszać sobie” np. wskaźników środowiskowych dla całej grupy poprzez dodawanie wybranych jednostek stowarzyszonych. Ponadto jednostka stowarzyszona może nie mieć lub mieć

zupełnie inną politykę w obszarach wskazanych przez UoR, niż polityka samej grupy kapitałowej.

16. **Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych spółka może sporządzić jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie z działalności w formie jednego dokumentu. Czy w świetle nowej zmiany w UoR spółka będąca jednocześnie podmiotem dominującym w grupie kapitałowej może zamieścić w sprawozdaniu z działalności tylko skonsolidowane informacje niefinansowe, czy zarówno jednostkowe jak i skonsolidowane informacje niefinansowe?**

Jeśli spółka dominująca najwyższego szczebla ma obowiązek sporządzić zarówno jednostkowe jak i skonsolidowane oświadczenie na temat informacji niefinansowych, to może te dane umieścić w jednym dokumencie, ale nie może zaprezentować tych danych tylko na poziomie skonsolidowanym. Ww. rozporządzenie oraz UoR pozwalają na sporządzenie sprawozdań z działalności jednostki oraz grupy w formie jednego dokumentu, ale nie pozwalają na sporządzenie sprawozdania z działalności grupy zamiast sprawozdania z działalności jednostki.

17. **Czy spółka objęta raportowaniem na giełdę może zastąpić w raporcie rocznym sprawozdanie opisowe zarządu (sprawozdanie z działalności) – raportem zintegrowanym? Czy wówczas taki raport będzie podlegał przeglądowi audytora tak jak sprawozdanie opisowe zarządu?**

Obecne przepisy UoR nie pozwalają na zastąpienie sprawozdania z działalności raportem zintegrowanym. Raport zintegrowany może (zgodnie z uzasadnieniem do ostatniej nowelizacji UoR) jedynie posłużyć jako wypełnienie obowiązku sporządzenia oświadczenia na temat informacji niefinansowych przy wybraniu opcji odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, przy czym istotne jest, aby taki raport zintegrowany zawierał informacje wymagane art. 49b UoR. W kwestii audytora – oświadczenie/sprawozdanie na temat informacji niefinansowych jest wyłączone z czynności jakie biegły rewident ma obowiązek podjąć w stosunku do sprawozdania z działalności – ma on jedynie obowiązek przedstawić informację, czy jednostka sporządziła oświadczenie/sprawozdanie na temat informacji niefinansowych lub czy miała taki obowiązek, ale skorzystała z ustawowego zwolnienia na podstawie art. 49b ust. 11 lub art. 55 ust. 2e UoR.

18. **Czy firma raportująca może sporządzić raport spełniający ustawowe wymagania, ale według własnej autorskiej metodologii?**

Tak – zgodnie z art. 49b ust. 8 UoR jednostka ma pełną swobodę wyboru zasad/wytycznych/standardów, może nawet opracować własne zasady/metodologię raportowania niefinansowego, albo zastosować konfigurację kilku popularnych standardów np. w zależności od obszaru (np. inny standard w stosunku do kwestii środowiskowych, a inny – do kwestii praw człowieka).

19. **Jak raportować w przypadku braku polityk szczegółowych (np. kodeksu etycznego, polityki nadużyć itd.)? Czy należy najpierw wdrożyć je wszystkie w firmie, czy można raportować bez nich i w jaki sposób?**

Ani dyrektywa 2014/95/UE ani UoR nie wprowadzają wymogu posiadania polityk w określonych obszarach, ani nie określają formy tych polityk – wymagają jedynie ujawnienia tych polityki, jeśli spółka je posiada, i wyników ich stosowania. Jeśli spółka ma np. w ramach polityki dotyczącej praw człowieka kilka szczegółowych polityk, to je opisuje, ponieważ one tworzą jej politykę w tym obszarze. Zakres i forma polityki oraz rodzaje dokumentów, które składają się na daną politykę spółki w danym obszarze zależą od decyzji spółki.

20. ***Czy jeśli spółka dominująca raportuje informacje niefinansowe dla całej grupy kapitałowej, a sama ma mniej niż 500 pracowników, to czy musi raportować również odrębnie tylko dla tej spółki dominującej?***

Nie - jeśli taka spółka dominująca sama nie przekracza kryteriów z art. 49b ust. 1 UoR, to nie ma obowiązku sporządzania jednostkowego oświadczenia/sprawozdania na temat informacji niefinansowych i sporządza jedynie ww. oświadczenie/sprawozdanie grupy (jeśli przekracza kryteria na poziomie skonsolidowanym określone w art. 55 ust. 2b – o ile nie przysługuje jej zwolnienie na podstawie art. 55 ust. 2e UoR).

21. ***Czy raport niefinansowy powinien dotyczyć w przypadku grupy kapitałowej - całej grupy czy tylko spółki „matki” i być przygotowany jako raport jednostkowy?***

Jeśli jednostka dominująca przekracza progi nie na poziomie jednostki, ale na poziomie skonsolidowanym, to sporządza oświadczenie/sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych i musi ono obejmować spółkę dominującą oraz wszystkie jej jednostki zależne.

22. ***Czy spółka giełdowa sporządzając osobny raport na temat informacji niefinansowych ma przedłużony termin jego przygotowania, czy raport musi być przygotowany w dacie podpisania sprawozdania finansowego?***

Zgodnie z art. 49b ust. 9 UoR spółka może - zamiast oświadczenia na temat informacji niefinansowych – sporządzić odrębnie sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, lecz musi je sporządzić „wraz ze sprawozdaniem z działalności”. Zatem termin sporządzenia ww. oświadczenia lub odrębnego sprawozdania jest taki sam.

23. ***Spółki giełdowe mają 4 miesiące od dnia bilansowego na opublikowanie raportu rocznego (rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych) – czy jeśli wybiorą opcję sporządzenia odrębnie sprawozdania na temat informacji niefinansowych, to takie sprawozdanie będzie musiało być opublikowane w ciągu 4 miesięcy, czy w ciągu 6 miesięcy określonych w ustawie o rachunkowości?***

Spółki giełdowe w przypadku wybrania opcji sporządzenia odrębnie sprawozdania na temat informacji niefinansowych będą mieć 4 miesiące na jego opublikowanie, a zatem krócej niż w przypadku pozostałych spółek niebędących spółkami giełdowymi (ogólny termin ustawy to 6 miesięcy). Krótszy termin wynika z faktu, iż odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych jest alternatywnym spełnieniem obowiązku sporządzenia oświadczenia na temat informacji niefinansowych w ramach sprawozdania z działalności, które jako element raportu rocznego jest publikowane przez spółki giełdowe w ciągu 4 miesięcy od dnia bilansowego. Obecnie ww. rozporządzenie Ministra Finansów nie zawiera wprost stwierdzenia, że odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych jest elementem raportu rocznego (w przypadku spółek korzystających z opcji w art. 49b ust. 9 lub analogicznie dla sprawozdania grupy - z art. 55 ust. 2c UoR), jednakże trwają prace legislacyjne nad nowym rozporządzeniem ws. informacji bieżących i okresowych, i w nowych przepisach zostanie to doprecyzowane.

24. ***Czy jako jednostka dominująca mająca obowiązek sporządzenia zarówno jednostkowego oświadczenia na temat informacji niefinansowych, jak również ww. oświadczenia grupy kapitałowej, mogą sporządzić na poziomie jednostki – oświadczenie, ale na poziomie grupy kapitałowej – wybrać odrębne sprawozdanie?***

Tak – ustawa zapewnia pełną dowolność w korzystaniu z opcji odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych. Możliwe jest zatem nawet

odwrotne wybranie tej opcji, tj. odrębne sprawozdanie na poziomie jednostki, a oświadczenie na poziomie grupy kapitałowej. Także w poszczególnych okresach sprawozdawczych jednostki mogą swobodnie decydować, czy sporządzą oświadczenie czy odrębne sprawozdanie, skorzystanie bowiem z opcji odrębnego sprawozdania w jednym roku nie powoduje, że w kolejnym roku też z tej opcji trzeba będzie skorzystać.

25. Czy na poziomie grupy kapitałowej raportują polityki poszczególnych jednostek zależnych?

Nie – w oświadczeniu/sprawozdaniu grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych raportuje się politykę grupy w danym obszarze. Jeśli każda jednostka ma własną, niezależną od jednostki dominującej politykę w danym obszarze, to oznacza, że jako grupa kapitałowa nie stosuje się polityki w danym obszarze i należy to uzasadnić zgodnie z zasadą określoną w art. 49b ust. 5 UoR, do którego odwołuje się art. 55 ust. 2b oraz ust. 2c UoR.

26. Czy według nowej Ustawy o biegłych rewidentach oświadczenie na temat informacji niefinansowych podlega badaniu przez biegłego rewidenta? Co w sytuacji, gdy spółka skorzysta z opcji sporządzenia odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych?

Nie, oświadczenie na temat informacji niefinansowych nie podlega badaniu, a ustawowy obowiązek biegłego rewidenta w zakresie odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych będzie taki sam jak w odniesieniu do oświadczenia na temat informacji niefinansowych. W obu przypadkach biegły rewident potwierdza jedynie fakt sporządzenia oświadczenia lub odrębnego sprawozdania, albo fakt skorzystania przez jednostkę ze zwolnienia ze sporządzenia, gdyż spółka dominująca wyższego szczebla z kraju EOG obejmie ją i jej jednostki zależne swoim oświadczeniem lub odrębnym sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych (art. 83 ust. 3 pkt 16 ustawy o biegłych rewidentach, dalej: UoBR). Dyrektywa 2014/95/UE ws. ujawniania informacji niefinansowych wprowadziła bowiem wymóg sprawdzenia przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską jedynie, czy jednostka przedstawiła oświadczenie (w ramach sprawozdania z działalności) lub odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych (art. 19a ust. 5 wprowadzony ww. dyrektywą). Dodatkowo ww. dyrektywa zawiera opcję dla krajów członkowskich, umożliwiającą wprowadzenie wymogu, aby informacje zawarte w oświadczeniu/sprawozdaniu nt. informacji niefinansowych były obowiązkowo weryfikowane przez niezależny podmiot świadczący usługi atestacyjne (art. 19a ust. 6 wprowadzony ww. dyrektywą), jednakże Polska nie skorzystała z tej możliwości. Zatem biegły rewident nie ma ustawowego obowiązku wypowiedzenia się w żadnym zakresie co do treści i danych zawartych przez spółkę w jej oświadczeniu lub odrębnym sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych. Zwracamy uwagę na odpowiedzialność jaką ponosi zarząd danej jednostki za sporządzenie ww. oświadczenia lub odrębnego sprawozdania zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości.

27. Jakich informacji może wymagać od spółki biegły rewident, który ma potwierdzić prawdziwość faktu, że spółka wywiązała się z obowiązku raportowania niefinansowego? Czy powinien on poświadczyć, że oświadczenie/sprawozdanie nt. informacji niefinansowych zawiera wszystkie wymagane przez ustawę elementy, np. opis polityk lub model biznesowy? Czy może jego zadaniem jest sprawdzenie dodatkowo, czy te elementy są zgodne z prawdą/stanem faktycznym?

Zgodnie z przepisami dyrektywy 2014/95/UE ws. ujawniania informacji

niefinansowych z czynności biegłego rewidenta w stosunku do sprawozdania z działalności, które są określone w art. 34 dyrektywy 2013/34/UE, wyłączono w całości oświadczenie/sprawozdanie nt. informacji niefinansowych. Oznacza to, że biegły rewident w odniesieniu do oświadczenia/odrębnego sprawozdania nt. informacji niefinansowych nie ma obowiązku wyrażenia opinii w sprawozdaniu z badania:

- czy jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz
- czy zostało ono sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie wymogami prawnymi;

a także nie ma obowiązku zamieszczenia oświadczenia w sprawozdaniu z badania, o tym:

- czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania jej sprawozdań finansowych stwierdził on istotne zniekształcenia w oświadczeniu/odrębnym sprawozdaniu nt. informacji niefinansowych i jaki jest ich charakter.

Biorąc pod uwagę ww. ograniczenie czynności biegłego rewidenta w odniesieniu do oświadczenia/odrębnego sprawozdania nt. informacji niefinansowych (w ustawie o biegłych rewidentach, dalej: UoBR, jest to odzwierciedlone poprzez art. 83 ust. 4), obowiązkiem biegłego rewidenta będzie sprawdzenie, czy jednostka miała obowiązek sporządzić rozszerzone informacje niefinansowe (m.in. czy przekroczyła progi określone w ustawie o rachunkowości, dalej: UoR), a jeśli tak, to czy skorzystała z ustawowego zwolnienia i zawarła odpowiednie informacje o spółce dominującej wyższego szczebla, która ją obejmie swoim oświadczeniem lub odrębnym sprawozdaniem niefinansowym. A jeśli jednostka sama sporządziła rozszerzone informacje niefinansowe biegły rewident ma obowiązek jedynie zamieścić w sprawozdaniu z badania informację o tym, czy jednostka przedstawiła:

- tę część Sprawozdania z działalności, która ma być wyodrębniona jako oświadczenie na temat informacji niefinansowych, albo
- odrębny dokument zawierający sprawozdanie na temat informacji niefinansowych.

Nowa ustawa o biegłych rewidentach (w ślad za art. 34 dyrektywy 2013/34/WE) różnicuje i stopniuje obowiązki biegłego rewidenta w stosunku do poszczególnych części sprawozdania z działalności. Biegły rewident ma obowiązek:

- wyrazić opinię, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym (art. 83 ust. 3 pkt 10 UoBR – z wyłączeniem oświadczenia i odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych zgodnie z art. 83 ust. 4 UoBR;)
- zawrzeć oświadczenie o tym, czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdzono istotne zniekształcenia w sprawozdaniu z działalności, oraz wskazać, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie (art. 83 ust. 3 pkt 11 UoBR – z wyłączeniem oświadczenia i odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych zgodnie z art. 83 ust. 4 UoBR);
- zawrzeć informację o tym, czy jednostka, o której mowa w art. 49b ust. 1 UoR, sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w tym przepisie, albo odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 9 UoR, a w przypadku jednostki korzystającej ze zwolnienia, o którym mowa w art. 49b ust. 11 UoR – informację, czy jednostka ta ujawniła w swoim sprawozdaniu z działalności nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla, sporządzającej oświadczenie lub odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmie tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla.

Należy podkreślić, iż wszystkie dodatkowe usługi weryfikacyjne, które biegły rewident przeprowadzi wobec informacji niefinansowych nie są wymagane ustawowo i jednostki będą same podejmować decyzje, czy zlecić dodatkowo weryfikację swojego oświadczenia/odrębnego sprawozdania nt. informacji niefinansowych. Decydując się na dobrowolną weryfikację jednostki będą same określać zakres tej weryfikacji w umowie z podmiotem, któremu ją zleca.

28. ***Z odpowiedzi na pytanie nr 16 wynika, że spółka dominująca najwyższego szczebla, która ma obowiązek sporządzić zarówno jednostkowe, jak i skonsolidowane oświadczenie na temat informacji niefinansowych, może te dane umieścić w jednym dokumencie. Czy w takim przypadku, struktura oświadczenia na temat informacji niefinansowych jednostki oraz grupy kapitałowej może być ułożona według zagadnień, a dla każdego zagadnienia podane zostaną dane oraz opisy dla grupy kapitałowej z wyszczególnieniem danych i opisu dla spółki dominującej?***

Tak - spółka, która będzie mieć obowiązek sporządzenia zarówno jednostkowego oświadczenia jak i oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych i jednocześnie wybierze możliwość sporządzenia sprawozdania z działalności grupy kapitałowej łącznie ze sprawozdaniem z działalności jednostki dominującej jako jedno sprawozdanie (art. 55 ust.2a ostatnie zdanie ustawy o rachunkowości) może sporządzić łącznie oświadczenie jednostki dominującej oraz grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych. Istotne jest, aby takie łączne oświadczenie stanowiło wyodrębnioną część w sprawozdaniu z działalności jednostki oraz grupy kapitałowej. Struktura takiego połączonych oświadczenia powinna umożliwiać użytkownikom informacji niefinansowych uzyskanie informacji niefinansowych wymaganych ustawą o rachunkowości w odniesieniu do jednostki dominującej i oddzielnie – do grupy kapitałowej.

29. ***Jako spółka dominująca grupy kapitałowej cyklicznie publikujemy sprawozdania z działalności: zarówno jednostkowe, jak i skonsolidowane (dwa osobne dokumenty). Jeśli skorzystamy z możliwości przewidzianej w ustawie o rachunkowości i zdecydujemy się na przygotowanie sprawozdania na temat informacji niefinansowych jako osobnego dokumentu od sprawozdania z działalności, to czy możemy opublikować jeden dokument, który w swojej treści będzie przedstawiał osobno dane za jednostkę dominującą oraz dane za grupę kapitałową?***

Tak - wprawdzie ustawa o rachunkowości nie reguluje tej kwestii, jednakże stosując analogię do sprawozdania z działalności jednostki dominującej oraz sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, które zgodnie z art. 55 ust.2a ustawy o rachunkowości może być sporządzone „jako jedno sprawozdanie”, można stwierdzić, iż odrębne sprawozdanie jednostki oraz odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych można sporządzić jako jedno sprawozdanie. Istotne jest, aby takie łączne odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych miało strukturę, która pozwoli użytkownikom informacji niefinansowych na uzyskanie informacji niefinansowych wymaganych ustawą o rachunkowości w odniesieniu do jednostki dominującej i oddzielnie – do grupy kapitałowej.

30. ***Czy poza publikacją oświadczenia lub odrębnego raportu na temat informacji niefinansowych na stronie internetowej firmy, należy jeszcze w innym miejscu zamieścić informację o ujawnianiu danych niefinansowych? Czy należy poinformować jakąś instytucję o przygotowaniu takiego ujawnienia?***

Na stronie internetowej jednostki należy opublikować odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, jeśli jednostka je sporządziła zamiast oświadczenia na temat informacji niefinansowych, które jako element sprawozdania z działalności

podlega obowiązkowi przekazania do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Należy zaznaczyć, że ustawa o rachunkowości nie zawiera wymogu publikacji samego oświadczenia na temat informacji niefinansowych na stronie internetowej jednostki. Oświadczenie jako część sprawozdania z działalności jest składane w KRS, natomiast odrębne sprawozdanie jest publikowane na stronie internetowej jednostki. Ustawa o rachunkowości nie zawiera wymogu powiadamiania innych instytucji o sporządzeniu oświadczenia lub odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych. Istotne jest, że w przypadku sporządzenia odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych zamiast oświadczenia, jednostka ma – zgodnie z art. 49b ust. 9 ustawy o rachunkowości – obowiązek zamieścić w sprawozdaniu z działalności informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych i wskazane byłoby podanie adresu strony internetowej, na której to odrębne sprawozdanie zostanie zamieszczone.

31. ***Czy w sytuacji, gdy spółka będąca zobowiązana do sporządzenia sprawozdania (oświadczenia) niefinansowego zgodnie z art. 49b ustawy o rachunkowości (UoR) korzysta ze zwolnienia wskazanego w art. 49b ust. 11 tej ustawy (ponieważ spółka-matka obejmuje ją oraz jej spółki zależne swoim sprawozdaniem niefinansowym), spółka powinna w sprawozdaniu z działalności wskazać informacje, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2 UoR, czy też może zaniechać tego obowiązku analogicznie jak w sytuacji opisanej w art. 49b ust. 10 UoR?***

Należy wyjaśnić, że obowiązek ujawnienia wskaźników oraz informacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2 UoR, dotyczy ujawnienia informacji niefinansowych w minimalnym zakresie wymaganym dotychczas od wszystkich spółek zobowiązanych do sporządzania sprawozdania z działalności (jedynie spółki mikro oraz małe mogą – na podstawie art. 49 ust. 6 UoR - nie wykazywać tych informacji). Zgodnie z dyrektywą 2014/95/UE wprowadzono dla wybranych największych jednostek obowiązek ujawniania informacji niefinansowych w rozszerzonym zakresie – nowy art. 49b UoR oraz powiązane z nim inne zmiany w UoR.

Ponieważ ww. dyrektywa zawiera przepis, który stanowi, iż w przypadku spółek sporządzających rozszerzone informacje niefinansowe uznaje się, że spełniły one tym samym obowiązek przedstawienia informacji niefinansowych w minimalnym zakresie – to przepis ten także został transponowany do UoR (stąd art. 49b ust. 10 oraz analogiczny dla grupy kapitałowej art. 55 ust. 2d UoR).

Spółka zobowiązana do sporządzenia oświadczenia na temat informacji niefinansowych (tj. spełniająca kryteria z art. 49b ust. 1 UoR) może skorzystać z możliwości zawartej w art. 49b ust. 11 UoR (czyli zamiast swojego oświadczenia może przedstawić oświadczenie lub odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych sporządzone przez jej spółkę dominującą wyższego szczebla z kraju EOG, która objęła nim tę spółkę i jej spółki zależne). W tym przypadku należy uznać, że w ten sposób także został spełniony obowiązek ujawnienia wskaźników i informacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2 UoR, a zatem skorzystanie z art. 49b ust. 11 nie koliduje z art. 49b ust. 10 UoR.

32. ***Czy w sytuacji, gdy spółka będąca zobowiązana do sporządzenia sprawozdania niefinansowego grupy kapitałowej (jest jednostką dominującą niższego szczebla) zgodnie z art. 55 UoR, korzysta ze zwolnienia wskazanego w art. 55 ust. 2e (ponieważ spółka-matka obejmuje ją oraz jej spółki zależne swoim sprawozdaniem niefinansowym), spółka powinna w sprawozdaniu z działalności grupy wskazać informacje, o których mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2 UoR, czy też może zaniechać tego obowiązku analogicznie jak w sytuacji opisanej w art. 55 ust. 2d UoR?***

Odpowiedź jest analogiczna jak na pytanie 31.

33. **Czy jeśli grupa kapitałowa ma bardzo rozbudowaną strukturę (kilka poziomów spółek zależnych) i nie ma polityki z danego zakresu przyjętej do obowiązywania w całej grupie, a stosuje pewne praktyki faktycznie mogące być uznane za politykę w większości największych (liczebnie i przychodowo) spółek zależnych, to czy możemy mówić o obowiązywaniu tej polityki w grupie? Część spółek zależnych ze względu na swój charakter i małą liczbę zatrudnionych nie wprowadziło np. polityki z zakresu ochrony środowiska. Czy można je w takim razie pominąć i uznać, że w grupie taka polityka obowiązuje czy ograniczyć się do opisu polityk w jednostce dominującej, a w grupie wyjaśnić, że nie są stosowane i z jakich powodów?**

Należy wyjaśnić, że w kwestii oceny, czy grupa kapitałowa posiada politykę grupy w danym obszarze wymienionym przez ustawę o rachunkowości, decyzja należy do kierownika jednostki dominującej. Ponieważ ani dyrektywa 2014/95/UE ani ustawa o rachunkowości nie zawierają definicji „polityki grupy”, to ocena w tym zakresie zależy od konkretnego przypadku.

W przypadku wieloszczeblowej grupy kapitałowej, w której funkcjonuje wspólna polityka (lub praktyki mogące być uznane za politykę) w danym obszarze, np. środowiska naturalnego, stosowana przez jednostkę dominującą i wiele jednostek zależnych w ramach tej grupy kapitałowej, wskazane byłoby zaprezentowanie (ujawnienie) jako polityki grupy - nawet jeśli nie wszystkie jednostki zależne ją stosują, z jednoczesnym wyjaśnieniem tej sytuacji w grupie kapitałowej, tj. dlaczego nie wszystkie jednostki zależne stosują daną politykę oraz/lub dlaczego np. niektóre jednostki zależne mają swoją odrębną politykę od polityki grupy w danym obszarze. Istotne jest, aby zaprezentowane informacje odzwierciedlały stan faktyczny w zakresie polityk w grupie i aby użytkownicy informacji niefinansowych mieli wiedzę, które jednostki realizują politykę grupy, a które nie zostały objęte tą polityką. Jeśli jest przypadek, że dana jednostka zależna ma swoją odrębną politykę w danym obszarze (niezależną od jednostki dominującej), to wskazane byłoby jej opisanie, albo odesłanie do oświadczenia/odrębnego sprawozdania niefinansowego tej jednostki zależnej (lub grupy kapitałowej, jeśli ta jednostka zależna jest równocześnie jednostką dominującą niższego szczebla), o ile je sporządza.

W kwestii wskaźników dotyczących wyników polityki grupy w danym obszarze, z metodologicznego punktu widzenia, powinny być zebrane dane do określonego wskaźnika ze wszystkich jednostek (dominującej i zależnych) stosujących daną politykę. Natomiast dodatkowo - o ile będzie to możliwe - powinny być zaprezentowane wskaźniki obejmujące całą grupę kapitałową. Umożliwiłoby to także ocenę wpływu całej grupy kapitałowej na przykład na środowisko naturalne.

34. **Czy w świetle wymagań ustawy o rachunkowości (transponujących dyrektywę 2014/95/UE) wykonując skonsolidowany raport niefinansowy, jako Grupa Kapitałowa, zobligowani jesteśmy do ujęcia w raporcie również danych pochodzących z małych, kilkuosobowych spółek zależnych o charakterze handlowym?**

Tak - jednostka dominująca zobowiązana do sporządzenia oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, lub która wybrała sporządzenie - zamiast ww. oświadczenia - odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, powinna objąć nim całą grupę kapitałową. Zgodnie z UoR grupę kapitałową tworzy jednostka dominująca i jednostki zależne (kryterium kontroli). W przypadku wieloszczeblowej grupy kapitałowej jednostkami zależnymi są wszystkie jednostki zależne każdego szczebla. Mała ilość pracowników zatrudnionych w spółkach zależnych oraz charakter działalności spółek zależnych nie mają znaczenia

dla kwestii ujęcia ich danych w zagregowanych danych dotyczących całej grupy kapitałowej. Mogą być przypadki, że dana spółka zależna będzie mieć małą ilość pracowników, ale jej działalność będzie mieć istotny wpływ np. na środowisko naturalne. Należy podkreślić, że ww. dyrektywa nie przewidziała w raportowaniu niefinansowym możliwości wyłączenia, które funkcjonuje przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, tj. wyłączenie z konsolidacji jednostki zależnej lub grupy jednostek zależnych, jeśli jej lub ich łączne dane są nieistotne dla realizacji obowiązku przedstawienia rzetelnego i jasnego obrazu sytuacji majątkowej, finansowej oraz wyniku finansowego grupy kapitałowej.

35. Jeśli grupa kapitałowa sprzedała w trakcie roku obrotowego jednostkę zależną, to oświadczenie lub odrębne sprawozdanie niefinansowe grupy kapitałowej nie obejmuje takiej sprzedanej jednostki zależnej?

Tak - informacje i dane niefinansowe w oświadczeniu lub odrębnym sprawozdaniu grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych powinny obejmować wszystkie jednostki tworzące grupę kapitałową na dany dzień bilansowy, tj. jednostkę dominującą i wszystkie jednostki zależne (kryterium kontroli). Zatem ww. oświadczenie lub sprawozdanie nie musi obejmować jednostek zależnych, które na dany dzień bilansowy przestały spełniać ustawową definicję jednostek zależnych, tj. jednostka dominująca lub jednostka dominująca niższego szczebla utraciła kontrolę (np. w wyniku sprzedaży całości lub części udziałów). Przez objęcie jednostki dominującej i wszystkich jej jednostek zależnych każdego szczebla oświadczeniem lub odrębnym sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych należy rozumieć obowiązek opisanie struktury grupy kapitałowej na dzień bilansowy oraz zawarcie informacji niefinansowych wymaganych zgodnie z art. 49b ustawy o rachunkowości odpowiednio w odniesieniu do grupy kapitałowej. Jednostka dominująca musi dokonać oceny, czy w danym obszarze grupa kapitałowa stosuje politykę i ją opisać, a jeśli nie, to wyjaśnić, czy np. część grupy ma wspólną politykę a część - ma odrębną lub z jakich powodów nie stosuje żadnej polityki. W tym kontekście ocena ta jest dokonywana w odniesieniu do jednostek będących jednostkami zależnymi w grupie kapitałowej na dany dzień bilansowy.

Warto natomiast mieć na uwadze, iż niektóre szczegółowe standardy raportowania niefinansowego (np. w GRI – G4 wytyczna nr G4-13) wymagają opisanie istotnych zmian w strukturze grupy kapitałowej, zwłaszcza jeśli miały one wpływ na ewentualne późniejsze zmiany w łańcuchu dostaw lub dalszą politykę lub szczegółową strategię jednostki w danym obszarze. Dla przykładu pozbycie się - specyficznej dla grupy kapitałowej - spółki zależnej, której działalność wywierała istotny i negatywny wpływ na kwestie środowiskowe, może mieć wpływ na modyfikację polityki grupy w tym obszarze.

36. Czy – w świetle odpowiedzi MF na pytanie nr 7 - spółka zależna lub spółka dominująca niższego szczebla, mogą skorzystać ze zwolnienia określonego w art. 49b ust. 11 oraz odpowiednio w art. 55 ust. 2e UoR w przypadku, gdy spółka dominująca wyższego szczebla z kraju EOG (np. z Polski) nieobjęta obowiązkiem raportowania rozszerzonych informacji niefinansowych sporządzi dobrowolnie oświadczenie lub odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych?

Tak - biorąc pod uwagę brzmienie art. 49b ust. 11 oraz art. 55 ust. 2e UoR, możliwe jest skorzystanie przez spółkę zależną (lub odpowiednio spółkę dominującą) ze zwolnienia ze sporządzenia oświadczenia albo odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych spółki (lub grupy kapitałowej), także w opisanym przypadku, tj. gdy spółka dominująca wyższego szczebla mająca siedzibę w kraju EOG sporządzi dobrowolnie oświadczenie lub odrębne sprawozdanie na temat

informacji niefinansowych. Zwolnienie to uwarunkowane jest w obu przypadkach samym faktem sporządzenia oświadczenia/odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych przez jednostkę dominującą wyższego szczebla. Konieczne jest przy tym, aby takie oświadczenie/odrębne sprawozdanie było sporządzone zgodnie z przepisami prawa państwa EOG, któremu jednostka dominująca wyższego szczebla podlega, i objęło ono swoim zakresem tę jednostkę zależną lub jednostkę dominującą niższego szczebla wraz z jej jednostkami zależnymi każdego szczebla.

37. Jakie kryteria powinna przyjąć spółka przy podejmowaniu decyzji o wyborze formy raportu na temat informacji niefinansowych: oświadczenie czy odrębny dokument?

Warto wyraźnie podkreślić, że na poziomie wymogów ustawowych to minimum informacji jakie należy ujawnić jest takie samo, niezależnie od tego, czy spółka wybierze oświadczenie w ramach sprawozdania z działalności, czy odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych. UoR nie określa kryteriów, którymi powinna kierować się spółka przy wyborze formy i jest to indywidualna decyzja spółki. Pewną wskazówką może jednak być informacja, czym się kierowano przy wprowadzeniu opcji odrębnego sprawozdania w czasie prac nad dyrektywą. Zakładano, że jeśli spółka wybierze standardy raportowania, np. GRI, które prowadzą do sporządzenia dość obszernego sprawozdania, to spółka powinna mieć możliwość przedstawienia go „obok” sprawozdania z działalności, zamiast włączać go do sprawozdania z działalności i tym samym zaburzać proporcje (część dotycząca informacji niefinansowych miałaby zapewne zdecydowanie większą objętość niż reszta sprawozdania z działalności). Dodatkowo kierowano się tym, że przed przyjęciem dyrektywy część europejskich spółek już sporządzała obowiązkowo lub dobrowolnie tzw. raporty CSR. Dlatego celem było, aby dyrektywa nie redukowała roli takich raportów CSR, lecz ją wzmacniała – właśnie poprzez opcję odrębnego sprawozdania. Bowiem, jeśli zawierają one co najmniej informacje wymagane w UoR, to mogą stanowić spełnienie tego nowego obowiązku sprawozdawczego.

38. Podmioty, które skłaniają się ku odrębnemu sprawozdaniu nt. informacji niefinansowych zastanawiają się nad tym, w której części sprawozdania z działalności zarządu powinna się znaleźć informacja, że Spółka przygotowuje oddzielny raport niefinansowy i jak powinna ona brzmieć?

Należy pamiętać, że spółka korzystająca z opcji odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych musi je sporządzić „wraz ze sprawozdaniem z działalności” i powinna w nim zawrzeć informację, że „sporządziła odrębnie sprawozdanie na temat informacji niefinansowych”. Przepisy nie określają w którym miejscu sprawozdania z działalności ma być umieszczona ta informacja i decyduje o tym spółka. Natomiast dodatkową dobrą praktyką byłoby podanie adresu strony internetowej, na której będzie później opublikowane to odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych.

Równocześnie warto podkreślić, że spółka, która nie skorzysta z opcji odrębnego sprawozdania, sama decyduje także, w którym miejscu w sprawozdaniu z działalności chce umieścić wyodrębnioną część będącą oświadczeniem na temat informacji niefinansowych. Sprawozdanie z działalności nie ma bowiem ustawowo określonej struktury.

39. W jaki sposób spółka powinna określać „istotność” kwestii dla spółki i jej otoczenia. Jak to wygląda na gruncie ustawy?

Należy mieć na uwadze, że kwestia „istotności” w art. 49b UoR dotyczy ujawniania informacji niefinansowych „w zakresie, w jakim są one niezbędne dla oceny rozwoju,

wyników i sytuacji jednostki oraz jej wpływu na zagadnienia społeczne, pracownicze, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji". Równocześnie UoR - w ślad za dyrektywą - określa te kilka zagadnień jako kluczowe obszary niefinansowe, co do których spółka ma obowiązek ujawnienia, czy posiada polityki – i to bez względu jakie zasady/standardy raportowania spółka sobie wybierze. Jeśli w danym obszarze spółka posiada politykę, to musi ją opisać i zaprezentować rezultaty jej stosowania. Przepisy UoR są nadrzędne nad wymogami konkretnego standardu, np. GRI. Gdyby zgodnie z GRI spółka doszła do wniosku, że np. obszar przeciwdziałania korupcji nie jest istotny, to i tak musi się do tego obszaru odnieść (tj. czy ma politykę itd.). Dodatkowo - nawet w przypadku braku polityki w danym obszarze – spółka ma obowiązek opisać istotne ryzyka w tych obszarach i opisać jak zarządza tymi ryzykami.

40. Czy spółka powinna w jakiś sposób przechowywać dokumentację dotyczącą danych niefinansowych. A jeśli tak, to jak długo?

W kwestii sposobu przechowywania - oświadczenie na temat informacji niefinansowych jest częścią sprawozdania z działalności, więc tu nie ma odrębnej regulacji. W kwestii odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, to art. 49b ust. 9 UoR odsyła do art. 73 ust. 3, czyli jest ta sama regulacja jak dla sprawozdania z działalności. Co do okresu przechowywania odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, to ma zastosowanie ogólny przepis – art. 74 ust. 2 pkt. 8 UoR: „pozostałe dowody księgowe i sprawozdania, których obowiązek sporządzenia wynika z ustawy” przechowuje się 5 lat od początku roku po roku obrotowym, którego dotyczy takie sprawozdanie. W interpretacji MF przechowywać należy takie sprawozdania wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich sporządzenia.

41. Jaka jest różnica między art. 49 a art. 49b UoR w świetle roli biegłego rewidenta i ustawy o biegłych rewidentach?

Rola biegłego rewidenta w odniesieniu do sprawozdania z działalności zawierającego informacje niefinansowe w wąskim zakresie, tj. zgodnie z art. 49 (w tym ust. 3 pkt. 2) UoR, nie uległa zmianie i nadal ma trzy aspekty. Po pierwsze, nadal powinien on potwierdzać, czy także te minimalne informacje niefinansowe prezentowane przez spółkę niepodlegającą pod nowy art. 49b lub art. 55 ust. 2b UoR są przedstawione „zgodnie z przepisami”. Po drugie, czy są one zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Po trzecie, biegły rewident oświadcza, czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdził istotne zniekształcenia w sprawozdaniu z działalności, oraz wskazuje, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie. Stanowią o tym odpowiednio art. 83 ust. 3 pkt 10 i 11 ustawy o biegłych rewidentach.

Natomiast w kontekście informacji sporządzanych na podstawie art. 49b – dyrektywa bardzo ograniczyła rolę biegłego rewidenta. Stanowisko ws. zawartości sprawozdania z badania biegłego rewidenta w zakresie odniesienia do obowiązku raportowania niefinansowego określone jest przez art. 83 ust. 3 pkt 16 ustawy o biegłych rewidentach. Zgodnie z nim biegły rewident podaje informację (a nie objaśnia, stwierdza czy opiniuje), czy jednostka sporządziła oświadczenie lub odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, a w przypadku jednostki korzystającej ze zwolnienia biegły rewident podaje również informację czy jednostka ta ujawniła w swoim sprawozdaniu z działalności nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla, sporządzającej oświadczenie lub odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmie tę jednostkę i jej jednostki zależne każdego szczebla.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na ust. 4 w art. 83 ustawy o biegłych rewidentach,

zgodnie z którym przepisów dotyczących odniesienia się biegłego rewidenta w sprawozdaniu z badania w zakresie prawidłowości sporządzenia przez jednostkę sprawozdania z działalności na podstawie art. 49 UoR nie stosuje się do oświadczenia na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b UoR i odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych.

42. Czy ustawodawca planuje w przyszłości ujednoczyć i uszczegółowić strukturę oświadczenia/sprawozdania na temat informacji niefinansowych - na przykład w formie załącznika do ustawy o rachunkowości?

Obecnie nie ma takich planów - oświadczenia/sprawozdania na temat informacji niefinansowych są na tyle zindywidualizowane, że nie ma dążenia do narzucenia im sztywnej struktury. Na poziomie dyrektywy jest podejście, aby pewne wspólne dla nich elementy wprowadzać poprzez wymogi ramowe dotyczące minimalnej zawartości takich sprawozdań, jak np. opis modelu biznesowego. Dodatkowo należy wskazać, że w styczniu 2018 r. zaktualizowano krajowy standard rachunkowości KSR 9 „Sprawozdanie z działalności” pod kątem prezentowania rozszerzonych informacji niefinansowych.

43. Spółka zależna działa w Polsce, a matka wyższego szczebla z EOG twierdzi w swoim oświadczeniu, że jako grupa kapitałowa nie ma wspólnej polityki w grupie w jednym lub kilku obszarach – czy takie (w zasadzie „puste”) oświadczenie grupy kapitałowej może być podstawą do zwolnienia dla polskiej spółki zależnej ze sporządzenia przez nią swojego - jednostkowego i/lub skonsolidowanego oświadczenia niefinansowego?

Tak - podstawą do zwolnienia takiej spółki zależnej ze sporządzenia swojego oświadczenia na temat informacji niefinansowych (jednostkowego i/lub grupy) według UoR jest objęcie jej i jej spółek zależnych oświadczeniem/odrębnym sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych przez spółkę-matkę z kraju EOG. Nie ma tu warunku, aby taka spółka-matka miała wspólne polityki w grupie we wszystkich obszarach. Więc formalnie możliwe jest skorzystanie przez polską spółkę zależną z tego zwolnienia. Natomiast oświadczenie lub odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych spółki-matki nie będzie całkiem „puste”, ponieważ dyrektywa, a więc także przepisy innego kraju EOG, wymaga ujawnienia: modelu biznesowego, kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności działalności oraz istotnych ryzyk wraz z opisem zarządzania tymi ryzykami w kilku kluczowych obszarach niefinansowych (bez względu na to, czy jest wspólna polityka grupy w tych obszarach, czy nie).

Natomiast warto podkreślić, że do decyzji takiej spółki zależnej w Polsce należy kwestia, czy nie warto jednak w tej sytuacji sporządzić swojego oświadczenia na temat informacji niefinansowych, zwłaszcza gdy taka spółka zależna (która może być też równocześnie spółką dominująca niższego szczebla) ma polityki w tych obszarach jako jednostka (lub jako grupa kapitałowa na niższym szczeblu). To już jest kwestia tzw. społecznej odpowiedzialności i przejrzystości jaką spółka zależna chciałaby się wykazać przed swoimi różnymi interesariuszami.

44. Jako spółka nie mamy obowiązku sporządzenia oświadczenia na temat informacji niefinansowych, ponieważ nie przekraczamy jednego z progów (mniej niż 500 pracowników), ale jako spółka-matka w grupie przekraczamy progi i musimy w tym roku zaprezentować oświadczenie grupy kapitałowej nt. informacji niefinansowych. Czy możemy skorzystać z zasady „stosuj lub wyjaśnij” i zamiast polityk grupy przedstawić tylko uzasadnienie braku takich wspólnych polityk? Formalnie nie wprowadziliśmy wspólnych polityk dla wszystkich spółek-córek w grupie – jedynie nasze trzy największe spółki-córki mają wspólne polityki z naszą.

UoR – zgodnie z dyrektywą – przyznała spółkom prawo do skorzystania z tej zasady „stosuj lub wyjaśnij” i należy podkreślić, że w gestii oceny i decyzji danej spółki leży stwierdzenie, czy posiada ona politykę grupy w danym obszarze. Niestety nie można tu podać konkretnych wytycznych, ponieważ dyrektywa nie określiła pojęcia „polityka grupy”. W opisanym przypadku, zgodnie ze wskazówkami zawartymi we wcześniejszych odpowiedziach MF (por. pytanie 33), sugeruje się, aby zanim spółka skorzysta z możliwości podania wyjaśnienia braku polityk, rozważyć jednak opisanie tych polityk jako wspólnych dla części spółek w grupie kapitałowej. A co do pozostałych spółek w grupie można by przedstawić wyjaśnienie, dlaczego nie wszystkie spółki zależne są objęte tą wspólną polityką, albo dlaczego mają swoją odrębną politykę od polityki grupy w danym obszarze. Ważna jest przejrzystość informacji dla użytkowników sprawozdań na temat informacji niefinansowych, ale przede wszystkim istotne jest to, aby prezentowane oświadczenia/sprawozdania na temat informacji niefinansowych odzwierciedlały stan faktyczny w zakresie polityk w grupie i aby użytkownicy informacji niefinansowych mieli wiedzę, które jednostki realizują politykę grupy i z jakimi rezultatami, a które nie zostały objęte tą polityką.

45. Czy oświadczenie na temat informacji niefinansowych jest wymagane przy śródrocznym (półrocznym) sprawozdaniu finansowym? Jeżeli tak, to czy zakres takiego oświadczenia jest identyczny jak dla oświadczenia przygotowywanego na koniec roku?

Nie – oświadczenie na temat informacji niefinansowych ma stanowić wyodrębnioną część sprawozdania z działalności. Natomiast sprawozdanie z działalności jest sprawozdaniem „rocznym” – sporządza się je wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym (art. 49 ust. 1 UoR). Dodatkowo należy wyjaśnić, iż także odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych jest sprawozdaniem rocznym, ponieważ spółka może je sporządzić zamiast ww. oświadczenia.